

משרד הביטחון

מדינת ישראל

הוראת משרד הביטחון מס' 40.062

הוראות כלכליות להתקשרויות משהב"ט - עקרונות העלות והתמחור ובדיקתן

ההוראה מתפרסמת מטעם המנכ"ל, הוכנה והופצה ע"י אגף מינהל ומשאבי אנוש (אמ"ש) בפרק ב':
ב' - סעיף 8ג', בחלק ג' - סעיף 23ה', בחלק ד' - סעיף 32ד(1)5, בחלק ו' - סעיף 43א(1)2,

תאריך פרסום : כ"ו טבת תשס"ב 10.1.2002
במקום : המ"ב 40.06 מתאריך 1.2.93
תיקון אחרון : ת3479 מ - 16.4.07 - עודכנו הסעיפים הבאים: בפרק א': בחלק ג' - סעיף 25א(3). בפרק ב':
ב' - סעיף 8ג', בחלק ג' - סעיף 23ה', בחלק ד' - סעיף 32ד(1)5, בחלק ו' - סעיף 43א(1)2,
ב'2(10)43, בחלק ז' - סעיף 44א(106).

כללי

1. הוראה זו דנה בעקרונות העלות והתמחור ובדרכי בדיקתן.
2. פרק המבוא שבהמ"ב 40.060, מתייחס גם להוראה זו (40.062) וחל גם עליה.
3. תוכן ההוראה:

פרק א' - עקרונות העלות

- כללי.
 - חלק א' - מערכת התמחיר - דרישות משהב"ט.
 - חלק ב' - עלויות מוכרות בהזמנות.
 - חלק ג' - בחינה והכרה של עלויות לתעריף שעת עבודה.
 - חלק ד' - תעריפי שעת עבודה.
- #### פרק ב' - תדריך לביצוע אודיט
- כללי.
 - חלק א' - הגדרות.
 - חלק ב' - שלבי ביצוע האודיט.
 - חלק ג' - הנתונים על בסיסם יערך האודיט.
 - חלק ד' - ביצוע האודיט.
 - חלק ה' - סיווג עובדים.
 - חלק ו' - התהליך ואופן הגשת התעריף לאישור ועדת התעריפים העליונה.
 - חלק ז' - רשימת הוצאות נלוות לשכר.

פרק ג' - עריכת אומדן עלות תובלה ושינוע חו"ל

הערה: תוכן עניינים ממוחשב מופיע בסוף ההוראה.

פרק א' - עקרונות העלותכללי

1. פרק זה דן בעקרונות הכלליים של:
 - א. מערכות תמחיר במפעלים.
 - ב. הכרה בעלויות להזמנות/חוזים של המשרד.
 - ג. קביעת תעריף שעת עבודה.
2. עקרונות אלו מחייבים בכל ההתקשרויות שמחירן מבוסס על תחשיבי עלות, הן לשם דיווח על העלויות בפועל בהתקשרויות בהן נדרש דווח זה, והן לשם הגשת תחשיב עלות מראש לצורך קביעת המחיר בכל שיטות ההתקשרות.
3. הפרק כולל 4 חלקים:
 - חלק א' - מערכת התמחיר - דרישות משהב"ט.
 - חלק ב' - סוגי עלויות מוכרות בהזמנה.
 - חלק ג' - בחינה והכרה של עלויות לתעריף ש"ע.
 - חלק ד' - תעריפי ש"ע.

חלק א' - מערכת התמחיר - דרישות משהב"טכללי

- א. ספקים של משהב"ט יידרשו לקיים במפעליהם מערכת מסודרת ושיטתית של תמחיר (חשבונאות עלות).
- ב. משרד הביטחון יכיר לצורך קבלת תחשיבי עלות במערכת התמחיר של ספק התואמת את צרכיו הניהוליים ובלבד שניתן להפיק ממנה נתוני עלות ושהיא מקיימת את התנאים כדלקמן:
 - (1) הרישום התמחירי במפעל מנוהל לפי פרויקטים/משימות/מוצרים, ובחלוקה לפי סוגי החיובים השונים.
 - (2) החיובים השונים מתחלקים לסוגים הבאים: שעות עבודה ישירות, חומרים ישירים, עלויות ישירות אחרות.
 - (3) עלויות עקיפות מועמסות לפי מפתחות העמסה תמחיריים מקובלים.
 - (4) קיימת התאמה שיטתית של מערכת התמחיר עם הנהלת החשבונות הפיננסית
- ג. במפעלים שמערכת התמחיר שלהם אינה מקיימת את הדרישות שבסעיף ב' לעיל, לא תיערך התקשרות באחת מן השיטות של החזר עלות וכן לא תיערך התקשרות בשיטת

מחיר קבוע בהיקף שעולה על הסכום הנקוב בטבלת סכומי סמכויות חתימה שבהמ"ב 49.04 שורה 5.ב. על אף האמור לעיל, רשאי כלכלן באגף (בהתאם לסמכויות באגף) לאשר התקשרות במחיר קבוע בהיקף העולה על הסכום הנקוב בטבלה שבהמ"ב 49.04 שורה 5.ב, אף ללא קיום מערכת תמחיר כנ"ל. בכל מקרה של חילוקי דעות יכריע ר' האגף הרלבנטי.

ד. כל הרישומים והמסמכים המקוריים הנוגעים לעלויות הפרויקט ישמרו לצורך התאמה וביקורת עד 3 שנים לפחות לאחר תום התשלום הסופי ע"י משהב"ט.

ה. הגדרות:

(1) עלויות ישירות:

עלויות אשר ניתן וכדאי (מבחינת מטריאליות העלות הנבחנת) ליחסן ולזהותן באופן ישיר לפרויקט, מוצר, הזמנה ו/או שירות מסוים.
העלויות הישירות תכלולנה מרכיבים כגון: עבודה ישירה, חומרים ישירים, קבלני משנה, עבודות חוץ, רכישת ידע, ניסויים, הנדסה, בניית כלים וכו'.

(2) עלויות עקיפות:

עלויות אשר לא ניתן או לא כדאי ליחסן או לזהות אותן באופן ישיר למוצר, פרויקט, הזמנה ו/או שירות. העלויות העקיפות כוללות עלויות כגון:
חומרי עזר, פחת רכוש קבוע, תחזוקה, מחסנאות, שירותי שמירה וביטחון, הסעות, הוצאות הנהלה והוצאות מכירה.

לצורך חישוב תעריף השעה ישמשו ההגדרות הבאות:

(3) שעה ישירה: כל שעת עבודה הנרשמת בפקודת עבודה, כרטיס הזמנה, או כל מסמך אחר, שבו נרשמות כל העלויות הנזקפות ישירות לפרויקט או למוצר או להזמנה.

(4) שעה עקיפה: כל שעת עבודה שאינה מוגדרת כשעה ישירה. רצוי כי המפעל יגדיר את סוגי העבודה שלהלן כעבודה עקיפה ועלויות בגינם יועמסו ויהוו חלק מתעריף השעה: מחסנאות, אחזקה, הובלה במפעל, תכנון ופיקוח הייצור, ניהול המפעל, ניהול העבודה, מכירות, תכנון ופיקוח תקציבי, בדיקת עלויות, הכנת הצעות מחיר, מערך ביצוע תשלומים, בקרת איכות ויחידת מחשב.

5. שעות עבודה ישירות

א. רישום שעות עבודה

(1) רישום שעות עובדים במפעל יורכב משתי מערכות הרישום הבאות:

(א) רישום נוכחות העובדים - המשמש בסיס לתשלום השכר.

(ב) רישום דיווח שעות עבודה לפי הזמנות או מוצרים - המשמש בסיס לתמחיר.

(2) שני סוגי הרישום הנ"ל יתבססו על קלט משותף, או לפחות יהיו מתואמים ע"י ביקורת והשוואה הדדית מתמדת.

(3) כלל הרישומים יעשו במערכות המאפשרות בקרה וביקורת פנימית נאותה לרבות במקרים של תיקון טעויות למיניהן.

ב. רישום שעות נוכחות

- (1) במפעל ינוהל רישום נוכחות יומי לכל עובד, הרישום יכלול את שם העובד, מספרו המזהה, תפקידו, המחלקה/יח' המישנה, תאריך, שעת תחילת העבודה, שעת הפסקת העבודה, שעת חידוש העבודה (במקרה של יציאה מהמפעל במהלך יום העבודה) ושעת סיום העבודה.
- (2) שעות פוטנציאליות בהן לא הייתה נוכחות של העובד במפעל ימוינו בנפרד לכל מרכיב כדלקמן: שעות השתלמויות וימי עיון, חופשה, מחלה, מילואים, היעדרות בתשלום, היעדרות שלא בתשלום וכו'.

ג. רישום ביצוע שעות העבודה

- (1) כל עובד המבצע עבודה נדרש לרשום את זמני עבודתו לפי ההזמנות/המשימות השונות ולדווח על כך על בסיס יומי שוטף.
- (2) לצורך זה ינוהל "דר"ח שעות עבודה יומי" לכל עובד, שבעזרתו ניתן לזהות את התאריך, המחלקה/יח' המישנה, שם העובד, סיווג העובד, מס'/שם עבודה בכל פרויקט/משימה וכן זמני התחלה וסיום של כל עבודה בלתי ישירה או אי עבודה (שעות בטלה). הדוח ישא לפחות את חתימת הממונה הישיר.
- (3) הרישום הנ"ל יבוצע באופן שוטף ומיידי עם תחילת כל עבודה וסיומה. אישור הממונה ינתן לא יאוחר מתום יום העבודה העוקב.
- (4) שעות עבודה בלתי ישירות ושעות בטלה אשר, כאמור, נרשמים בטופס הדיווח בנפרד, לא יכללו במניין השעות המחויבות להזמנות.

ד. מיון וריכוז שעות העבודה

- (1) לפחות פעם בחודש יש למיין ולרכז את שעות העבודה הישירות של העובדים לפי ההזמנות/המשימות השונות ולפי המחלקות, וכן בנפרד את השעות הבלתי ישירות וזמני אי עבודה לסוגיהם.
- (2) במפעל בו נקבעו תעריפי ש"ע קבוצתיים (שסוכמו במשהב"ט) לפי סוגים/מקצועות של עובדים, יבוצע המיון גם לפי סוגי התעריפים לגבי כל הזמנה/משימה.
- (3) ריכוז שעות העבודה החודשי חייב להיות מותאם לריכוז שעות הנוכחות עבורן שולם השכר באותו חודש.
- (4) לגבי כל הזמנה/משימה יש לנהל כרטיס, בו ירשמו באופן מצטבר שעות העבודה בריכוזים החודשיים, עם פירוט סוגי העובדים ושמותיהם/מספרם האישי. המיון לפי שמות עובדים מחייב ברמת הדיווח השוטף - מצטבר. אם יידרש ע"י המשרד דיווח מעבר לתקופה הנ"ל, הדבר יצוין במפורש בהזמנה.

ה. עלות שעות עבודה

- (1) במסגרת מערך התמחיר ינהל המפעל, על בסיס ובשילוב המערך החשבונאי, מערכת עיבוד נתונים המאפשרת ביצוע חישוב עלות שעת עבודה לתקופה נתונה.

(2) בחישוב עלות שעת העבודה, בנוסף לעלויות השכר, יכללו עלויות עקיפות כמפורט בפרק זה.

6. חומרים ישירים

- א. עלויות השימוש בחומרים לכל הזמנה/משימה תרשמה בהנהלת החשבונות של המפעל בכרטיסים נפרדים. הרישום ייעשה כך שניתן יהיה להפריד בין רכישות ספציפיות להזמנה/משימה ולמשיכות מהמלאי.
- ב. כאסמכתא לחיוב חומרים בגין רכישות ספציפיות ישמשו אותם מסמכים שיאפשרו זיהוי החומרים ועלותם.
- ג. כאסמכתא לחיוב בגין תצרוכת חומרים מהמלאי ישמש טופס ניפוק חומר מהמחסן, בתוספת אסמכתא למחיר, אם ניתן. בכל מקרה, תישמר האסמכתא למחיר במסגרת הנהלת חשבונות הרגילה. כאסמכתא לזיכוי בגין החזרת חומרים ישמש טופס החזרת חומר מהפרויקט למחסן.
- ד. כל המסמכים שצוינו לעיל יהיו מאושרים וחתומים ע"י בעלי התפקידים (כספי/טכני) המוסמכים לכך במפעל, כמו כן כל מסמכי הרכש הנוגעים לרכישת חומרים ספציפית עבור הזמנת המשרד יתויקו יחד לצורך התאמה וביקורת.
- ה. ערך החומרים ירשם על פי אחת מהשיטות החשבונאיות המקובלות (F.I.F.O., ממוצע משוקלל וכד') זאת בתנאי שהשיטה נהוגה באופן עקבי ומשמשת לכלל המטרות החשבונאיות במפעל.

7. עלויות ישירות אחרות

- א. בהגדרה זו כלולות העלויות הבאות:
 - (1) עבודות חוץ ע"י קבלני מישנה.
 - (2) חיובים ישירים אחרים שאינם כלולים בתעריף ש"ע.
- ב. נוהל הרישום והבקרה לגבי עלויות ישירות אחרות יבוצע לפי מתכונת הרישום לגבי חומרים כאמור בסעיף 6 לעיל.
- ג. המפעל ינהל כרטיס הנהלת חשבונות נפרד לרישום העלויות הישירות האחרות לגבי כל הזמנה.
- ד. במפעלים אשר הוסכם איתם על העמסת עלויות על בסיס יחידות חיוב אחרות שאינן שעות עבודה (כגון: שעת מחשב, שעת מכונה), יונהג רישום ודיווח שיטתי מפורט ושוטף לגבי כל כמויות השימוש בתשומות אלו וחלוקתם לפרויקטים.
- ה. עלויות עקיפות הקשורות בטיפול בחומרים ישירים ניתן, לעיתים, להעמיס גם על בסיס החיוב בחומרים ישירים. עלויות עקיפות הקשורות בטיפול במסירת עבודות חוץ או בעלויות ישירות אחרות ניתן, לעיתים, להעמיס על בסיס "חיובים ישירים אחרים".

חלק ב' - עלויות מוכרות בהזמנות8. כללי

- א. חלק זה יכלול את העלויות והחייבים בהם ניתן להכיר במסגרת הזמנות מספקי משהב"ט.
- ב. באחריותו של המתקשר לוודא את סוג העלויות הכלולות בתעריף השעה, המידע הנ"ל יופיע בד"כ במסגרת תדריך ההתקשרות.
- ג. על המתקשר לוודא שהאישור לעלויות המוכרות להזמנה יינתן מראש.

9. חייבים ישירים להזמנה

- א. חיוב לפי בסיס "שעת עבודה ישירה" לעובד, דהיינו מספר ש"ע מוכפל בתעריף ש"ע מאושר.
- ב. חיובים לפי בסיס של יחידות חיוב מוגדרות אחרות (כגון: "שעת מכונה", "שעת מחשב" וכדומה).
- ג. חיוב חומרים ישירים.
- ד. חיוב בגין עבודות חוץ וקבלנות מישנה.
- ה. חיובים ישירים אחרים שניתן לזהותם כנדרשים להזמנה ואינם כלולים במסגרת תעריף השעה כגון: הובלה, אריזה וסימון, נסיעות לחו"ל, שכירת רכב ואש"ל.
- ו. מסים והיטלים על המחיר או על מרכיביו, למעט מס הכנסה ומע"מ.
- ז. כלים וציוד ספציפי - רכישת כלים וציוד ספציפי במימון המשרד תיעשה בכפוף להוראות משהב"ט 49.06. ובתנאי שעלותם לא נכללה בתעריף.

10. עלויות שכר

- א. במוסדות אקדמיים יוכרו חיובי עלות ישירה של עבודה בתוספת שיעור קבוע של העמסת עלויות תקורתיות.
- ב. חיוב על בסיס תעריף שעת עבודה ענפי יוכר רק במפעלים שהוגדרו להתקשרות על בסיס תעריף זה.
- ג. חיוב בגין שעות נוספות לא יעלה על תעריף לש"ע רגילה.

11. עלויות חומרים ישירים

- א. עלות החומרים הנרכשים בארץ תכלול גם את הובלתם למפעל, לפי חיוב ישיר או לפי שיעור העמסה מוסכם, אם ההובלה לא נכללת בעלויות העקיפות המועמסות על תעריף השעה.
- ב. עלות חומרים הנרכשים בחו"ל תכלול גם את עלויות היבוא (הובלה וביטוח עד לנמל היעד בארץ, הוצאות הנמל, מסים והיטלי יבוא, עמלות מכס), לפי חיוב ישיר או לפי

שיעור העמסה מוסכם, וכן את עלות ההובלה למפעל (כאשר העלות איננה נכללת בהוצאה עקיפה בתעריף השעה).

- ג. אושר לחברה שיעור קבוע של דמי טיפול בחומרים, יתווספו דמי הטיפול למחיר החומרים.
- ד. ממחיר הקניה של החומרים (בארץ או בחו"ל) יופחתו הנחות מסחריות, בין שנתקבלו בהקשר לקניה ספציפית ובין שהושגו בנפרד על בסיס הכולל רכישות שונות.
- ה. חישוב עלות חומרים נרכשים ומנופקים:

- (1) חומרים הנרכשים לצורך ההזמנה המסוימת בלבד, יחויבו לפי עלות קנייתם הספציפית.
- (2) חומרים המנופקים מהמחסן, עלותם תחושב לפי אחת השיטות המקובלות בעניין זה, בתנאי שהשיטה שנבחרה נהוגה באופן עקבי ומשמשת לכלל המטרות החשבונאיות של המפעל לרבות ניהול מלאי דולרי.

- ו. עלותם של חומרים שנפסלו בתהליך הייצור מוכרת, בתנאי ששיעור הפסילה הוא רגיל וסביר ובתנאי שלא ניתן פיצוי ליצרן לנושא זה בצורה אחרת. בכל מקרה כאמור יטופל הנושא במסגרת ההזמנה הספציפית.
- ז. מלאי מת לא יוכר כעלות.

12. עלויות בגין עבודות חוץ וקבלנות מישנה

במקרים בהם משתמשים בשרותי יעוץ/בתי תוכנה, יש לחייב לפי התעריף המפורסם ע"י משהב"ט לקבוצות אלו. בנושא זה יש גם לפעול לפי האמור בפרק ב' שבהמ"ב 40.061 - קבלני מישנה.

13. עלויות טרום חוזיות

- א. עלויות טרום חוזיות הן אלו שנוצרו לפני תאריך ההזמנה.
- ב. עלויות טרום חוזיות לא תוכרנה במקרים הבאים:
- (1) החברה/המבצע החל בצבירת עלויות לאחר תחילת ניהול המו"מ עם המשרד על ביצוע ההזמנה/חוזה.
- (2) בהזמנות לביצוע אחזקה/תיקונים.
- ג. עלויות טרום חוזיות ניתן להכיר במסגרת הזמנה, אם ובאותה מידה שהיו מוכרות אילו נערכו לאחר תאריך ההזמנה, וכן יחולו עליהן ההוראות הבאות:
- (1) בהזמנות בהחזר עלות תסוכם ותוגדר התפוקה בשלב הטרם חוזי. עלויות אלו יוגדרו במפורט כולל הסכום הסופי המאושר לתשלום בגין עלויות טרום חוזיות.
- (2) בהזמנות במחיר קבוע ייקף החלק המוכר כחלק מהמחיר.

- ד. עלויות אלו תוגדרנה במפורט ובנפרד בהזמנה, כולל הסכום הסופי המאושר לתשלום בגין עלויות טרום חוזיות.
- ה. פרויקטים מתמשכים אינם במסגרת כללי עלויות טרום חוזיות, ואין לכלול העלויות הנ"ל בהזמנות של פרויקטים מתמשכים.

14. הכנת הצעות

ניתן להכיר בעלויות המתייחסות להכנת הצעות לחוזים בתנאים המצטברים כלהלן:

- א. אם ההתקשרות בוצעה.
- ב. ניתן להפריד את העלויות ולשייכן להזמנה.
- ג. תעריף השעה לא כלל בבסיס החישוב עלות בגין הכנת הצעות.
- עלויות אלה תוגדרנה במפורט ובנפרד בהזמנה, כולל הסכום הסופי המאושר לתשלום בגין עלויות הכנת הצעות.

15. מחקר ופיתוח - העמסות על הייצור

- א. ניתן להכיר בחלק יחסי של עלויות בגין פיתוח עצמי של מפעל שנועדו למוצר ספציפי, כחוב ישיר במסגרת ההזמנה לרכישת אותו מוצר, או כהעמסה על מחיר היחידות שבהצטיידות.
- ב. בכל מקרה העלות תוכר אם לא מומנה במענק ע"י גורם ממשלתי כלשהו.
- ג. שיטת ההעמסה תהיה בהתאם להוראות משהב"ט 20.12 – עבודות פיתוח במימון משותף, ולפי הפירוט להלן:
- (1) להוצאה בגין מו"פ שהוכרה ע"י המשרד לצורך העמסה על מחיר המוצר, יתווסף תל"ח ממרכז הכובד לבצוע העלות ועד למועד הבסיס בהזמנה. להלן סכום - X.
- (2) תבחן ותקבע הכמות הפוטנציאלית של יחידות לייצור סדרתי להלן N.
- (3) הסכום להעמסה על מחיר המוצר יהיה X/N , אך לא יותר מ- 10% מהמחיר ליחידה בייצור סדרתי לכמות N.
- (4) סכום זה ישולם באופן יחסי בצמוד לתשלומים כנגד אספקות.

16. רכישת ידע

- תשלומים שוטפים של הספק לחברות תמורת ידע ו/או זכויות ייצור, בין בצורת תמלוגים ובין בצורת סכומים תקופתיים גלובליים, מוכרים כעלות ישירה להזמנה במקרים המצטברים הבאים:
- א. שהם דרושים או תורמים לביצוע ההזמנה.

ב. שהם נובעים מהתקשרות ספציפית לרכישת ידע שתנאיה (כולל מחיר הידע) אומתו ע"י המתקשר.

17. תשלום ליועצים/ מפתחים/ תעשיות בגין השתלמויות

א. ככלל, אין להכיר בהוצאה הכרוכה בהשתלמויות, ימי עיון, כנסים, הדרכות, קורסים וכד' (להלן השתלמויות) בהם משתתפים יועצים, מפתחים או עובדי התעשייה עימה מבוצעת ההתקשרות. הכוונה היא הן להוצאה בגין עלות ההשתלמות והעלויות הנלוות והן להוצאה בגין עלות שעות העבודה שהוקדשו להשתלמות.

ב. ההשתתפות בהשתלמויות נועדה לצבירת ידע של היועץ/ מפתח / עובד התעשייה, ידע אשר מהווה את הבסיס להתקשרות המשרד עמו, ואת הבסיס לקביעת תעריף השעה אשר משמש בהתקשרות. לספק מחויבות להעמדת הידע, הניסיון, האמצעים וכ"א בעל הכשרה מתאימה הדרושים לביצוע העבודה. ההשתלמויות אינן ספציפיות לפרויקטים של משהב"ט וקיימת סבירות גבוהה כי התכנים של ההשתלמויות הם אוניברסאליים וישמשו את המשתלם גם לאחר סיום הפרויקט עבור המשרד. עם זאת, יש להבחין בין השתלמות אוניברסאלית לבין הכשרה ייחודית ה"תפורה" לצורכי המשרד. במקרה זה ניתן להכיר הן בהוצאות בגין ההשתלמויות והעלויות הנלוות והן בשעות העבודה. דוגמה להכשרה ייחודית – הכשרה הניתנת ע"י ספק מערכת לגבי הפעלת / תחזוקת המערכת. להלן מספר כללים הנוגעים לתשלום בגין הכשרות מעין אלו:

(1) יינתן אישור מראש ע"י הגוף המקצועי ברמת ר' מערכה לפחות או מקביל לו בגופים הדורשים.

(2) הגופים הרוכשים רשאים לקבוע הוראות פנימיות מחמירות יותר לגבי אישור ההשתלמויות הנ"ל.

(3) ההוצאה תוכר בצורה של חיוב ישיר של המזמין.

ג. כאשר מדובר בהשתלמות אוניברסאלית, כאמור, אין לשלם. במקרים חריגים, תידרש המלצת הגוף המקצועי ברמת ר' מערכה לפחות או מקביל לו בגופים הדורשים, ואישור ר' היחידה הכלכלית באגף הרלוונטי.

18. ערבויות

ניתן להכיר בעלויות סבירות הנובעות מהצורך במתן ערבות להזמנה.

19. נסיעות לחו"ל

א. הוצאות שהייה בחו"ל לעובדים ישירים שנסיעתם אושרה מראש ע"י המזמין יוכרו כמפורט להלן:

ת2808 – 24.5.05 – פרק א' חלק ב' – סעיף 19א'1)

(1) תעריפי אש"ל – לפי הסכומים שחלים על עובדי המשרד ועל יועצים לעניין קצובת האש"ל. סכומים אלה ישמשו לצורך הכרה בעלויות של ספקים ו/או קבלני מישנה.

(2) כרטיסי טיסה - בחברות תעופה סדירות, במחלקת תיירים.

(3) הוצאות נסיעה בחו"ל - בתנאי שעלות הנסיעה סבירה (מחיר ובחירת אמצעי הנסיעה) ולפי קבלות.

ב. שעות עבודה שידווחו על-ידי המפעל בגין עובד שנשלח לחו"ל, יהיו שעות העבודה הרגילות הנהוגות לאותה תקופה במפעל. דווח זה יכול לכלול ימי טיסה אך לא יכלול שבתות, חגים המקובלים במדינת ישראל, וימי חופשה.
ליועץ יוכרו לא יותר מ- 45 שעות עבודה לשבוע שלם ו- 9 שעות עבודה ליום לתקופות הקצרות משבוע.

20. מסים

המשרד לא יכיר בכל מיסוי, אגרה, או תשלום חובה אחר, שניתן להשיג בגינם פטור מלא או חלקי לגבי הזמנות המבוצעות עבור המשרד. החובה לטפל בהשגת הפטור חלה על הספק.

21. ריבית והוצאות מימון אחרות

הוצאות מימון מכל סוג שהוא אינן מוכרות כמרכיב עלות בהזמנות.

22. מע"מ

כל העלויות המוזכרות בסעיפים 9 ועד 19 תהיינה ללא מע"מ. למחיר המוצר הסופי יתווסף מע"מ כחוק.

חלק ג' - בחינה והכרה של עלויות לתעריף שעת עבודה23. כללי

חלק זה כולל הנחיות והסברים בדבר בחינה והכרה של עלויות בחישוב וביקורת של תעריף שעת עבודה.

24. להלן פרטים בעניין מבחני סבירות ורלוונטיות ובדיקת עלויות:

א. מבחן הסבירות של העלויות צריך להיעשות כדלקמן:

(1) השוואה מתאימה עם העלויות הנהוגות במפעלים דומים בענף ו/או במשק בכלל.

(2) בדיקת הסבירות יכולה להיעשות בבדיקה פרטנית לכל מרכיב הוצאה, או לחילופין ברמת מרכיב ההוצאה הכולל לכל סוג הוצאה, ואף ברמת תעריף השעה, הכל לפי העניין.

(3) בכל מקרה, יש לערוך בדיקת סבירות בנפרד למרכיבי התעריף (שכר, פחת ועקיפות).

ב. מבחן הרלוונטיות של העלויות צריך להיעשות כדלקמן:

(1) בהיבט של מהות ההוצאה.

(2) בהיבט הרלוונטיות של ההוצאה לפעילות עבור משהב"ט.

(3) בהיבט של מועד ההוצאה ותקופתה בתקופה הרלוונטית (תשלומים רטרואקטיביים, הוצאות חד פעמיות).

ג. בדיקת העלויות תעשה אך ורק לגבי שנה קלנדרית מקבילה לשנה קלנדרית שלגביה בוצעו דוחות כספים מבוקרים.

25. בדיקות

לסעיפים המפורטים להלן תיערך בדיקה והם יוכרו לפי הקריטריונים הבאים:

א. שעות עבודה

(1) שעות עבודה ישירות מהוות בסיס לחישוב תעריף לשעת עבודה.

(2) בניתוח דוחי שעות עבודה יש לבחון סבירות דווח שעות ישירות של עובדים ישירים (עפ"י הגדרת המפעל ובהעדר הגדרה - עובד שלמעלה ממחצית שעות הנוכחות שלו במפעל הן שעות ישירות). הניתוח יכול בדיקת סבירות שעות היעדרות (מחלה, מילואים, חופש...), שעות עקיפות של עובדים ישירים ושעות ישירות של עובדים עקיפים.

ת3479 – 16.4.07 - פרק א' חלק ג' – סעיף 25א'3)

(3) אין לבצע תחשיב בו מספר שעות העבודה הישירות לעובד ישיר נמוכות מ - 1920 שעות לשנה (בממוצע 160 ש"ע לחודש).

(4) ש"ע עקיפות של עובדים ישירים נלקחו בחשבון בתוך מספר ש"ע הישירות כמוגדר לעיל.

(5) העובדים המפורטים מטה יוגדרו כעובדים עקיפים:

(א) מנהל כללי, סמנכ"לים ועובדי הנהלת המפעל.

(ב) עובדי מכירות ופרסום.

(ג) מחסנאים.

(ד) עובדי שירותים כלליים במפעל (מזון, ניקיון, אחזקה כללית, משרד וכד').

(ה) מזכירות, כתבניות.

(6) דוגמה לסיווג עובדים לפי ישירים ועקיפים ראה בחלק ה' של פרק ב' להוראה זו.

ב. שכר עבודה

רמת השכר וההטבות נקבעו עפ"י הסכם ארצי או ענפי:

(1) מרכיבי השכר שיוכרו בתעריף השעה הם העלויות הכלולות במדד עלות העבודה המפורסם ע"י הלמ"ס (רשימת העלויות הנ"ל תיכלל בתדריך לביצוע אודיט – פרק ב' בהמ"ב 40.062).

(2) הפרשה לפיצויים:

(א) תשלומי המפעל לקרנות פיצויים, או הפרשה פנימית לעתודות פיצויים, מוכרים כעלות במסגרת ההטבות הסוציאליות, בתנאי ששיעור התשלומים או ההפרשה הוא במסגרת התחייבויות החברה עפ"י הסכם העבודה שאינו חורג מהמקובל בענף, ובתנאי שאינו עולה על $8 \frac{1}{3}$ אחוז מהשכר השנתי ברוטו.

(ב) למרות האמור לעיל, תקרת ההפרשה השנתית לפיצויים שתוכר הנה שכר חודש בשנה עפ"י השכר החדשי האחרון, כאשר סכום זה מובא למרכז כובד התעריף. למען הסר ספק, לא תוכר הפרשה בגין שנים קודמות.

(3) הפרשה לחופשה:

(א) הפרשה לחופשה תיתן ביטוי להפרשה השנתית השוטפת על בסיס השכר הממוצע המשולם באותה שנה, בגובה הזכאות השנתית ובמסגרת

התחייבויות החברה עפ"י הסכם העבודה (בתנאי שאינו חורג מהמקובל בענף או מחודש בשנה).

(ב) במסגרת הפרשה השנתית לא תוכר התאמת ההתחייבות לעובדים כתוצאה מזכאותם לחופשה שנצברה משנים קודמות ולא מומשה.

דמי הבראה יוכרו לפי תשלום בפועל, אך לא יותר מדמי הבראה בגין שנה אחת, כמקובל בענף ובהסכמים קיבוציים.

(4) הפרשי שכר:

(א) הפרשות חשבונאיות להסכמי שכר רטרואקטיביים לא יוכרו.

(ב) תשלומי שכר בגין תקופות קודמות לא יוכרו.

(ג) מקדמות שכר בגין הסכמים עתידיים לא יוכרו, למעט במקרים בהם הם חלק מהסכם שכר כולל בענף.

(5) החזר שכר:

ההוצאות בסעיף השכר יוצגו בניכוי ההכנסות שהתקבלו בגין אותה הוצאה (כגון: החזרי ביטוח-לאומי בגין מילואים ותמיכות מהממשלה בנושא תעסוקה).

ג. נלוות לשכר והטבות

(1) המשרד יכיר בהוצאות הכרוכות בגילום שכר רק לגבי סעיפי ההוצאה הבאים: רכב, ארוחות ושי לחג. בנוסף יוכרו הוצאות גילום של עד 500 ש"ח לעובד לשנה. הוצאות אלו יוכרו למפעלים אשר רמת השכר בהן איננה חורגת מהמוצע בענף.

(2) הוצאות אישיות לעובדים:

(א) אש"ל בארץ - שיעורן וסכומן של הוצאות האש"ל לא יחרגו מסכומים שיפורסמו מעל לעת ע"י נציבות שרות המדינה במסגרת התקש"ר.

(ב) הוצאות בגין שהיה בחו"ל תוכרנה כדלקמן:

I. תעריפי אש"ל – לפי סכומים המוכרים ע"י מס הכנסה.

II. הוצאות נסיעה בחו"ל – בתנאי שהעלות סבירה ולפי קבלות.

ד. תוספות סוציאליות

(1) תוספות סוציאליות תוכרנה במסגרת תשלומי המעביד בגין העובדים, הניתנות בנוסף לשכר העבודה ולמשכורת הרגילים, והנובעות מהוראות החוק ו/או מהסכמי עבודה ארציים ולרבות ביטוח לאומי, קרנות פנסיה, קופות גמל, דמי חופשה, מחלה, חגים וכו'. עלויות אלו תוכרנה עפ"י המקובל בענף ובהסכמים קיבוציים.

(2) הפרשה לקרנות פנסיה - לא תוכר הפרשה של יותר מ- 6 אחוז.

ה. תקרות שכר

- (1) סכום המשכורות, התוספות הסוציאליות וההטבות האישיות לעובדים ולמנהלים, יהיה בכפיפות למגבלות המפורטות בתדריך לביצוע אודיט שבפרק ב' בהמ"ב 40.062.
- (2) משכורות והטבות אישיות למנהלים שפרשו, ו/או שאינם פעילים, לא יוכרו כעלות.
- (3) הוצאות הנובעות מהענקת מניות לעובדים/מנהלים, ו/או מחלוקת רווחים, אינן מוכרות כעלות.

ו. תיגמול

- (1) פרמיות עידוד לעובדים מוכרות כעלות בתנאי:
 - (א) שהן מבוססות על נורמות תפוקה, או זמני ביצוע מדודים.
 - (ב) שהן משולמות במסגרת תכנית עידוד שיטתית ועקבית במפעל.
- (2) לא יוכרו בונוסים המשולמים למנהלים עבוד תוצאות עסקיות של המפעל.

ז. חברות כוח אדם

- (1) העלויות בגין עובדי חברות כוח אדם המועסקים באופן קבוע במפעל, תהיינה כלולות בתעריף ש"ע של המפעל.
- (2) ש"ע ישירות של עובדי חברות כ"א יהיו חלק מש"ע המפעליות והעמסת הוצאות תחולק גם עליהם.
- (3) יש לוודא במיוחד את סבירות השכר של עובדים אלו.

ח. פחת נכסים קבועים

- (1) פחת מבנים, מכונות וציוד הפעילים במפעל וכן ידע כללי והוצאות הרצה, הינם מרכיב עלות מוכר.
- (2) פרטים בעניין פחת:
 - (א) שיעור הפחת השנתי המוכר יהיה לפי שיעורי פחת הרגילים בתקנות מס הכנסה.

- (ב) לא תוכר הפרשה לפחת הנובעת מפחת מואץ, או מוגדל, או מניכוי התחלתי נוסף, אפילו הוכרו בתקנות מס הכנסה.
- (ג) נכסים שאינם מופיעים בטופס י"א עקב הפחתה לפי שעורי פחת מוגדלים, יוכר בגינם פחת לפי שעורי הפחת הרגילים בתקנות מס הכנסה, עד תום תקופת הפחת עפ"י שעורי הפחת הנ"ל.
- (ד) מענקים שניתנו לחברה יורדו מערך הנכס לצורך חישוב הפחת לתעריף.
- (ה) פחת ישולם רק על רכוש שהינו בבעלות החברה עצמה.
- (3) פחת על השקעות בקרקע אינו מוכר.
- (4) שיערוך פחת יערך על בסיס מדד המחירים לצרכן בדומה לשיטה מקובלת במס הכנסה.
- (5) הפחתת השקעות ברכישת ידע ובזכויות שימוש בפטנטים תוכר ע"פ ביקורת, כפי שמשתקף בדו"ח הכספי השנתי, ובתנאי שהידע תורם להזמנות המשרד ולא שולם בעדו ע"י המשרד בכל דרך אחרת.

ט. מחקר ופיתוח עצמי

עלויות מחקר ופיתוח עצמי תובאנה בחשבון במסגרת חישוב התעריף כדלקמן:

- (1) כל שעות העבודה שהושקעו בגין מו"פ עצמי תתווספנה לשעות העבודה הישירות המהוות בסיס לחישוב תעריף השעה.
- (2) שכר עובדי מו"פ עצמי ייכלל בתחשיב תעריף ש"ע.
- (3) עלויות עקיפות למחקר ופיתוח עצמי תוכרנה במסגרת תעריף השעה.
- (4) הכיסוי בגין מו"פ עצמי יהיה בהתאם לאמור בחלק ד' להלן, בסעיף ה' הדן בעלויות בגין מחקר ופיתוח.

י. עלויות שיווק ומכירה

- (1) עלויות שיווק ומכירה הקשורות בשוק האזרחי (כגון: הוצאות מח' שיווק, פרסום, עמלת סוכנים, מחקר שווקים, קידום יצוא, קומיסיון, נסיעות לחו"ל וכו') אינן מוכרות.
- (2) הוצאת שיווק המוכרת בתעריף היא שכרם אנשי שיווק של החברה העובדים ישירות מול משהב"ט. הוצאה זו תועמס על השעות עבור משהב"ט. במידה ולא ניתן לזהות באופן ספציפי הוצאה זו עבור משהב"ט, יוכר כל שכר אנשי השיווק של החברה. עלות זו תועמס על כל השעות.

(3) כל האמור בסעיף 2) לעיל מותנה בקיומה של מערכת איסוף שעות המסוגלת לבודד את השעות הישירות עבור משרד הביטחון.

יא. ריבית והוצאות מימון אחרות

ריבית והצמדה על הלוואות ו/או ריבית תחשיבית על הון מושקע ע"י בעלי עניין (ללא הבדל מינוח וצורת ההצגה), וכן הוצאות מימון אחרות, אינן מוכרות כמרכיב לתעריף. התמורה עבור הון הפעיל בעסק כלולה בפרקים "עקרונות הרווח" ו- "עקרונות התמורה להון חוזר" שבהמ"ב 40.065.

יב. חומרים עקיפים

(1) חומרים אשר על פי הגדרת המפעל לא ניתן ולא כדאי לשייכם להזמנה - במסגרת זו ניתן לכלול חומרים כמו שמן, דלק, ברגים וכו'. יש לדאוג לכך שהמפעל יספק למשרד את רשימת החומרים שהוגדרו על ידי המפעל כעקיפים, על מנת שכל מתקשר בהזמנה הבודדת יוכל לזהות שלא נוצר כפל תשלום בתעריף השעה וישירות להזמנה.

(2) מלאי מת של חומרים לא יוכר כעלות עקיפה.

יג. הוצאות עקיפות

(1) ביטוח:

(א) ביטוח רכוש וביטוחים אחרים אותם רוכש הספק בקשר לניהול הכללי של העסק, מותרים כעלות עקיפה, בכפיפות למגבלות הבאות:

I. הסוגים וההיקף של הביטוח חייבים להיות תואמים נוהל עסקים מקובל, ושיעורי הפרמיות חייבים להיות סבירים.

II. ביטוחים אישיים בגין עובדים, שלא עפ"י חוק ו/או הסכמים קיבוציים לא יוכרו וכן לא יוכר גילום המס בגינם.

III. ביטוח "חבות מוצרים" שלא עבור מוצרי המשרד אינו מוכר.

IV. לא תוכר פוליסת ביטוח לאובדן רווחים.

(2) תרומות:
עלויות אלו אינן מוכרות.

(3) מתנות:
מתנות לעובדים – יוכרו עפ"י המקובל בענף ובהסכמים קיבוציים.
מתנות ללקוחות, לספקים ולאחרים – אינן מוכרות.

(4) הפסדים מעסקות אחרות:
אינם מוכרים כעלות, לרבות עסקות עם המשרד.

- (5) הקמת חברה:
 עלויות כגון: דמי רישום חברה, יעוץ ושירות מקצועי הקשורים בהקמת חברה, הפצת מניות, גיוס הון וכו', אינן מוכרות.
- (6) חובות אבודים:
 חובות אבודים הנובעים מאי גבייה מלקוחות, בין שהיו למעשה ובין שנרשמו כהפרשה בספרי הנהלת החשבונות של המפעל, אינם מוכרים כעלות.
- (7) מסים ואגרות:
 (א) המשרד יכיר כעלות עקיפה בכל מיסוי ואגרה ממשלתיים או של רשות מקומית החלים על הספק בגין נכסיו לסוגיהם.
 (ב) המשרד לא יכיר כעלות בכל מיסוי או מלווה החלים על הספק בגין רווחיו.
- (8) הוצאות עודפות:
 "הוצאות עודפות" הן הוצאות שאינן מוכרות לצורכי מס והמחוקק קבע לגביהן תשלום מקדמה שוטפת בלתי תלויה ברווח/הפסד המפעל. המשרד לא יכיר במקדמות מס על חשבון הוצאות עודפות, גם אם ההוצאות כלולות במרכיבי ההוצאות של המפעל.
- (9) פרסום:
 (א) עלות פרסום מסחרי איננה מוכרת.
 (ב) עלות פרסום לגיוס עובדים ושילוט למפעל - מוכרת.
- (10) קנסות ופיצויים:
 קנסות הנובעים מעבירות על חוקים ותקנות של המדינה, של מדינה זרה ו/או של רשות מקומית, לרבות פיצוי ששילם הספק בגין פיגורים באספקה, אינם מוכרים כעלות.
- (11) שירותי ייעוץ מקצועי:
 שירותי ייעוץ מקצועי (משפטי, הנדסי, כלכלי, חשבונאי), עלויות שירותים מקצועיים מגורמי חוץ שאינם נמנים עם העובדים השכירים של המפעל, מוכרות כמרכיב של עלויות עקיפות, אם קיימים התנאים הבאים:
 (א) התשלום ו/או התעריף בגין השירות שבוצע סביר.
 (ב) הייעוץ הינו שוטף ואינו מזוהה עם פרויקט/הזמנה ספציפיים.
 (ג) עלויות ייעוץ ושירות מקצועי שנוצרו בקשר להליכים משפטיים אינן מוכרות.

- (ד) עלויות ייעוץ בנושאים שיש להם השפעה לטווח ארוך, יוכרו על בסיס הפחתה שנתית בהתאם למדיניות החשבונאית של החברה, כפי שהתבטאה בדו"ח הכספי המבוקר של החברה.
- (12) כיבוד / אירוח:
כיבודים יוכרו רק במסגרת הסכומים והסייגים כפי שנקבעו בתקנות מס הכנסה.
- (13) השתלמות עובדים:
עלויות בגין השתלמות בקורסים (כגון: דמי לימוד, ספרים וחומר לימודי) מוכרות כעלות עקיפה, אם נושא ההשתלמות קשור למקצועו של העובד ודרוש לביצוע עבודתו במפעל ובתנאי שאינן מכוסות ע"י גורמים ממשלתיים.
- (14) תיקונים ואחזקה (ציוד מבנים):
- (א) עלויות שוטפות של תיקונים ואחזקה רגילים, הדרושים לפעילות תקינה של נכסי המפעל הקבועים, מוכרות כעלות לחישוב תעריף השעה.
- (ב) עלות של תיקונים ואחזקה מיוחדים (כגון: שיפוץ, שיקום וכו') תוכר, בתנאי שתחולק לתקופות החשבונאיות המתאימות ולא תועמס על התקופה השוטפת בלבד.
- (ג) עלויות לצורך שיפורים בנכסים קבועים המעלים את ערך הנכס, או המאריכים את משך החיים שלו, מהוות השקעות הון ולא עלויות שוטפות. לפיכך הן מותרות רק על בסיס פחת (האבחנה בין הוצאה שוטפת לבין השקעה תהיה עפ"י כללי מס הכנסה).
- (15) כלי עזר:
פריטים בעלות נמוכה דוגמת מקדחים, פליירים, פטישים וכו', יוכרו כעלות עקיפה בתנאי שאינם מהווים חידוש כללי של כלי העזר במפעל.
- (16) תשלומים לחברות קשורות:
תשלומים וזיכויים בגין דמי ניהול, עמלה, דמי ייעוץ, תמלוגים וכד' לחברה אם, חברה בת, או חברה אחות, יוכרו רק במידה והתשלום נעשה כתמורה סבירה עבור ביצוע פיזי של שרות ו/או מכירה וישנו חיוב מפורט לגביו.
- (17) כפילות באחזקת משרדים:
הכרה בעלויות של משרד שאינו נמצא בחצר המפעל תאושר בתנאי שאין כפילות בפונקציות בשני המשרדים.
בכל מקרה לא יאושרו עלויות משרדי שיווק.
- (18) מוניטין:
לא תוכר הוצאה הקשורה בתשלום למוניטין.
- (19) הוצאות אחזקה וביטוח בגין רכוש המשרד תוכרנה בהתאם למגבלות בסעיפים 141-140 לעיל.
- (20) הוצאות בגין רישום פטנטים לא תוכרנה במסגרת תעריף השעה.

(21) הוצאות נסיעה לחו"ל בגין פרויקטים ספציפיים תחויבנה ישירות להזמנה ולא דרך תעריף שעה.

חלק ד' - תעריפי שעת עבודה

מיון וסיווג

26. תעריף מפעלי על בסיס שעת עבודה

- א. בדרך כלל יונהג במפעלים קטנים ובינוניים תעריף שעת עבודה מפעלי אחיד.
- ב. במפעלים גדולים בהם מערכת התמחיר מאפשרת זיהוי עלויות ושעות מפורטים, אפשר שיקבעו מספר תעריפים וזאת במקרים כלהלן:
- (1) התעריף אגפי/מחלקתי שונה ביותר מאשר 10% מן התעריף המפעלי הממוצע.
 - (2) המפעל מיצר מוצרים השונים במהותם ו/או קיימים במפעל אגפים או מחלקות הנבדלים זה מזה בהיקף העבודה המבוצע בהם והמצדיק קיום תעריף נפרד.
 - (3) תעריפים בחתך מקצועות (מהנדסים, טכנאים, אחרים), במידה וקיים הבדל הגדול ב- 10% בין התעריף המפעלי הממוצע ובין התעריפים בחתך במקצועי.

27. תעריף / תעריפונים על בסיס אחר:

- ניתן לקבוע תעריף/תעריפונים על בסיס חיוב שאינו שעת עבודה, במפעלים בהם מערכת התמחיר מאפשרת זיהוי עלויות ושעות מפורטים במקרים שלהלן:
- א. תעריף שעה על בסיס שעת מיתקן – במידה וקיים במפעל ציוד שעלותו והיקף הפעלתו נבדלים באופן משמעותי משאר הציוד שבמפעל כגון: מכונה, מחשב, מיתקן בדיקה ועוד.
 - ב. תעריפונים ו/או שעורי העמסה על שעת עבודה, בגין פעילות/תהליכים שלא ניתן למדד בשעת עבודה ישירה.
 - ג. תעריפון/מחירון לפריטים סטנדרטיים המוזמנים דרך קבע בהזמנות גורמי משהב"ט (צילומים, מעגלים מודפסים וכו').

28. הסכם תקופתי

- א. לאור ההנחה שתעריפים ושיעורי העמסה אחידים וקבועים מראש לתקופה נתונה יוצרים אצל הספק תמריץ להתייעלות וחיסכון, רצוי לערוך הסכמים תקופתיים על תעריפי שעת עבודה ושיעורי העמסה אחידים בכל ההתקשרויות. הסכמים כאלה ימנעו גם את הצורך לבדוק את מערכת התמחיר של הספק בכל הזמנה וע"י כל מזמין בנפרד.

- ב. למרות האמור לעיל, יתכנו מקרים בהם יעדיף משהב"ט, במסגרת התקשרות ספציפית, להשתמש בתעריף ענפי יחיד (כדוגמת תעריף יועצים, תעריף בתי תכנה, תעריף ענפי למפעלים קטנים).
- ג. התעריפים ושיעורי ההעמסה האחידים יישמשו גם בסיס לקביעת העלות בהתקשרות לפי שיטת העלות, וגם כבסיס לקביעת העלות בתחשיבי העלות מראש.
- ד. הסכמים תקופתיים כנ"ל יכולים להיקבע למרכיבים כדלקמן:
- (1) תעריף מוסכם לשעת עבודה ישירה.
 - (2) תעריפון מוסכם לפי בסיס אחר (ראה סעיף 27 לעיל).
 - (3) שיעור מוסכם להעמסת עלויות עקיפות של טיפול בחומרים, לרבות חיובים ישירים ועבודות חוץ, על העלות הישירה של חומרים ישירים, רק לגבי עלויות עקיפות שלא נכללו כהעמסה בתעריף לשעת עבודה ישירה.
- ה. ההסכמים התקופתיים יכולים לכלול גם את הנושאים האחרים הקשורים בהתקשרות עם הספק.

29. מחקר ופיתוח עצמי

- א. מחקר ופיתוח עצמי - מחקר ופיתוח הממומן ע"י המפעל עצמו, ואשר אינו ממומן ע"י הזמנה ספציפית של משהב"ט, או של מזמין אחר, או ע"י תמיכת גורם ממשלתי (כגון משרד המסחר והתעשייה).
- ת2808 - 24.5.05 - פרק א' חלק ד' - סעיף 29ב'
- ב. במפעלים אשר יוגדרו ע"י היועכ"ל למעהב"ט כ - "מפעלים עתירי מו"פ", תוכר השתתפות המשרד בשיעור של 1% כתוספת לתעריף השעה המוסכם.
- ג. תוספת של 1% בגין מו"פ עצמי על תעריף השעה המחושב, תנתן למפעלים שיעמדו בשני הקריטריונים המצטברים הבאים:
- (1) מרכיב המו"פ העצמי הביטחוני והאזרחי במפעל, מהווה לפחות 5% מסכום המכירות הכולל.
 - (2) מרכיב המו"פ העצמי הביטחוני מהווה לפחות 3% מסכום המכירות למשרד הביטחון.
- ד. יישום ההוראה יהיה כדלקמן:
- ת2808 - 24.5.05 - פרק א' חלק ד' - סעיף 29ד'
- (1) בסוף כל שנה יגיש המפעל ליועכ"ל למעהב"ט הצהרה חתומה ע"י סמנכ"ל לכספים או סמנכ"ל למו"פ או מנכ"ל החברה או ע"י רואה החשבון, המכילה את הפרטים הבאים, לגבי השנה שחלפה:
 - (א) סה"כ מכירות

בלמ"ס

- (ב) סה"כ מו"פ ביטחוני ואזרחי
- (ג) סה"כ מכירות למשרד
- (ד) סה"כ מו"פ עצמי ביטחוני
- (2) ביחד עם הצהרה כאמור, יגיש המפעל את הדיווחים הבאים:
- (א) רשימת הנושאים שפותחו במימון עצמי.
- (ב) דו"ח מפורט כולל עלויות על כל נושא פתוח עצמי, לפי דרישת המשרד.
- ת2808 – 24.5.05 – פרק א' חלק ד' – סעיף 4(3)
- (3) היועכ"ל למעהב"ט יקבל את ההצהרה ויהיה אחראי לבדיקתה, כאשר שמורה לו הזכות לערוך בדיקה נוספת בספרי המפעל.
- (4) היועכ"ל למעהב"ט יעביר אל מפא"ת/ר' היח' להתקשרויות את רשימת הנושאים, לצורך סיווגם ע"י מפא"ת כפעילות מו"פ ביטחונית או אזרחית. מפא"ת ידווחו ליועכ"ל למעהב"ט על החלטתם.
- (5) בשנה שלאחר מכן ייבדקו שוב הנתונים דלעיל, ואם יתקיימו התנאים הנדרשים יאשר המשרד שוב את השתתפותו.
- (6) משהב"ט לא יתחשבן רטרואקטיבית עם המפעלים בגין התוספת של אחוז אחד.
- ה. ר' מפא"ת, או מי שייקבע על ידו, הינו הגוף המוסמך לאשר אם פעילות מו"פ עצמי היא ביטחונית או אזרחית.

דוחות לבדיקה

30. ככלל, ידרוש משהב"ט במסגרת בחינת תעריף השעה את הדוחות הבאים:
- א. פירוט תחשיב השעה כפי שהוכן על ידי החברה.
- ב. פירוט שנתי לפי מחלקות ומפעלים של עלות שכ"ע ישיר, עלות שכ"ע עקיף, שעות עבודה ישירות, שעות עבודה עקיפות, מספר עובדים ישירים, מספר עובדים עקיפים.
- ג. רשימה שמית של כל העובדים במפעל בסוף רבעון, לפי מפעלי מישנה, מחלקות, ופרוט של עובדים ישירים ועקיפים.
- ד. טופס 126 (של מס הכנסה) והתאמתו למאזן הבוחן.
- ה. דוחות כספיים מבוקרים לשנת האודיט.
- ו. דו"חות התאמה למס, לשנת האודיט ולשנה קודמת.
- ז. הסכמי עבודה מפעליים.

- ח. תרשים ארגוני של המפעל.
- ט. טופס פחת לצורכי מס הכנסה (טופס "א) וטופס פחת מותאם למדד, לרבות התאמת הטפסים למאזן בוחן.
- י. מאזן בוחן חשבונאי לשנת האודיט ומאזן בוחן תמחירי.
- יא. פירוט שעות עבודה ישירות לפי פרויקטים, נושאים, לקוחות וכו' (לפי הקיים בחברה).
- יב. הוראות תמחיר כתובות של החברה בתוספת ספר נהלי חברה.
- יג. פירוט עלויות השכר של אנשי מפתח במפעל - מנכ"ל, סמנכ"לים, ראשי אגפים.
- יד. פירוט עלויות ביטוח שנתבעו לפי סוגי פוליסות.
- טו. פירוט נסיעות לחו"ל לפי שם הנוסע, מטרת הנסיעה, מס' ימי נסיעה ועלות הנסיעה.
- טז. פירוט עלויות השכר החייבות בהפרשה לפיצויים, תגמולים וקרנות השתלמות.
- יז. פירוט עלויות עקיפות שנכללו בתעריף - הוצאות חרושת הנהלה וכלליות.
- יח. פירוט זכאות העובדים לחופשה בשנת האודיט וימי חופשה שנוצלו.
- יט. פירוט תשלומים ששולמו בדיעבד או תשלומים על חשבון.
- כ. רשימות חומרים עקיפים שנכללו בתעריף.
- ללא הדוחות האמורים לא תבוצע הבדיקה.
31. תעריפי שעה למפעלים בקיבוצים
- תעריפי שעה למפעלים בקיבוצים יחושבו על פי העקרונות המפורטים להלן:
- א. שכר חברי הקיבוץ - יקבע לפי נתוני עלות העבודה בענף המתאים, המתפרסמים ביחד עם מדד עלות העבודה בפרסומי הלשכה לסטטיסטיקה, או עפ"י המקובל בענף. יש לערוך התאמות במרכיב שכר העבודה הזקוף לחברים המועסקים באופן חלקי במפעל ולחברים שעברו את גיל הפרישה.
- ב. עלויות אחרות ייקבעו על פי התמחיר של המפעל או מערכת התמחיר של הקיבוץ, לאחר בדיקת סבירות ורלוונטיות של העלויות, בכפוף לפרק זה.
32. עדכון וקביעה מחדש של תעריפי שעה

א. ככלל, קביעת תעריף מחדש על סמך בדיקת ספרים נוספת תיעשה מדי 3 שנים. לעיתים תיתכן בדיקת ספרים במועד אחר בהתאם לכללים הבאים:

(1) לאחר ששוכנע המשרד כי חל שינוי מהותי במבנה המפעל.

(2) כשהתנאים האובייקטיביים מצדיקים דחיית הבדיקה.

ב. המשרד ישאף שהבדיקה או השינוי כאמור ייעשו בהסכמה הדדית, אולם זכות ההחלטה הסופית שמורה למשרד.

ג. קביעת תעריף מחדש, כאמור לעיל, תשמש כבסיס להתקשרויות חדשות, אולם לא יהיה בה כדי לשנות מחירים קבועים שנקבעו בעבר. בהזמנות החזר עלות ישמש התעריף החדש לגבי עלויות שנצברו ממועד החלתו בלבד.

33. טכניקה של עדכון תעריפים (חודשי/רבעוני/שנתי)

א. לשם עדכון יחולק התעריף למרכיבים הבאים:

(1) שכר עבודה והוצאות נלוות (ישר ועקיף).

(2) עלויות עקיפות אחרות ופחת.

ב. מרכיב שכ"ע והוצאות נלוות יהיה צמוד לשינויים במדד עלות לשעת עבודה בענף התעשייה המתאים.

ג. מרכיב עלויות אחרות ופחת יהיה צמוד לשינויים במדד המחירים לצרכן.

ד. עדכוני תעריפים ייערכו בתחילת כל רבעון. תקופת העדכון תשתנה במידה ותנאי המשק ישתנו וזאת עפ"י קביעת צוות כלכלה במשהב"ט.

34. אישור תעריפים

א. היועץ הכלכלי למע' הביטחון הוא גורם המטה הממונה על תיאום פעולות הבדיקה והאישור של תעריפים, תעריפונים ומחירוניהם של מפעלים, בין כל גורמי מע' הביטחון.

ב. אישור סופי של תעריף יובא לוועדת תעריפים עליונה בהתאם להוראת משהב"ט 40.45.

ת2716 – 11.2.04 – פרק א' חלק ד' – סעיף 34ג'

ג. בדיקה, אישור ועדכון תעריפים ומחירוניהם במפעלים, יכולים להתבצע ע"י כל אחד מן הגורמים הבאים:

(1) היועץ הכלכלי למעהב"ט.

(2) היחידה הכלכלית במנה"ר.

(3) ר' היח' להתקשרויות במפא"ת.

ת2716 – 11.2.04 – פרק א' חלק ד' – סעיף 34ג'

- (4) היועץ הכלכלי לאגף הבינוי.
- (5) ר' היח' לתקציבים (חשבונות) וכלכלה באמו"ן.
- (6) בכל יתר האגפים במשרד, האחריות בנושא זה היא של היועכ"ל למעהב"ט.
- ד. מערכת תעריפים ומחירים למפעל אשר אושרה ע"י אחד מן הגורמים דלעיל, מחייבת את כל גורמי מע' הביטחון בהתקשרויות עם המפעל.
- ה. הפצה של תעריף למפעלים גדולים תלווה בתדריך התקשרות עם המפעל.

פרק ב' - תדריך לביצוע אודיטכללי

1. תדריך זה מיועד לתת הסברים והנחיות לדרך קביעת תעריפים עבור משהב"ט (להלן "אודיט") בהתאם להוראות השונות ולנהלים הקיימים.
2. הצורך בקביעת תעריפים נובע משיטות ההתקשרות השונות המעוגנות בהוראות משהב"ט והמחייבות את המתקשרים להתבסס על תעריפי שעת עבודה מאושרים בניהול ההזמנות במערכת הביטחון.
3. התדריך מנסה לכסות את מכלול מרכיבי התיעוד, העלויות, הבעיות, והדרכים הייחודיות של הספקים השונים לטפל בהם. על כן, במקרה של אי וודאות או של שאלה מקצועית, על מבצע האודיט להתייעץ עם הגורם שמינה אותו, או עם היועץ הכלכלי למערכת הביטחון, בכל עניין בו לא ניתן מענה בתדריך.
4. בתדריך זה יפורטו הנושאים הבאים:
 - א. חלק א' - הגדרות.
 - ב. חלק ב' - שלבי ביצוע האודיט.
 - ג. חלק ג' - הנתונים על בסיסם יערך האודיט.
 - ד. חלק ד' - ביצוע האודיט.
 - ה. חלק ה' - סיווג העובדים.
 - ו. חלק ו' - תהליך ואופן הגשה לוועדת תעריפים עליונה.
 - ז. חלק ז' - רשימת עלויות לפי א-ב.

חלק א' - הגדרות

5. להלן ההגדרות המשמשות בתדריך זה:

- א. אודיט (AUDIT): בדיקת ספרי הספק לצורך אישור תעריפי שעת עבודה (שיטת האודיט המפורטת בתדריך זה מתאימה גם לצורך עריכת תחשיב תעריף שעת מכונה/מחשב או כל בסיס כמותי רלוונטי אחר). בדיקת הספרים כוללת בדיקת רישומים כספיים וחשבונאיים, מסמכים, דו"חות, ספרי הנהלת חשבונות, כולל מאזן בוחן, מערכת תמחיר, דו"ח כספי מבוקר ודו"חות לרשויות (מס הכנסה וביטוח לאומי). תהליך האודיט בא לוודא את הנכונות, הרלוונטיות והסבירות של העלויות על פיהן מבוססים תחשיבי תעריפי שעת העבודה.
- ב. מאזן בוחן: דו"ח מרכז של הנהלת החשבונות, של כלל ההכנסות וההוצאות של הספק שהצטברו מתחילת שנת הכספים ועד לתאריך עריכת מאזן הבוחן ושל יתרות הנכסים וההתחייבויות של הספק לתאריך עריכת מאזן הבוחן.
- ג. מערכת תמחיר: מערכת מסודרת ושיטתית של חשבונאות עלות המנוהלת ע"י הספק. על מערכת התמחיר במפעל לעמוד בדרישות הוראה זו (נספח א', פרק ו').
- ד. עלויות ישירות: עלויות אשר ניתן (וכדאי מבחינת מטריאליות העלות הנבחנת) ליחסן ולזהותן באופן ישיר לפרויקט, למוצר, להזמנה, למכונה או לשירות מסוים. העלויות הישירות תכלולנה מרכיבים כגון: עבודה ישירה, חומרים ישירים, קבלני מישנה, עבודות חוץ, רכישת ידע וניסויים ספציפיים להזמנה.
- ה. עלויות עקיפות: עלויות אשר לא ניתן ליחסן או לא כדאי לזהות באופן ישיר למוצר, לפרויקט, להזמנה, למכונה או לשירות. העלויות העקיפות תכלולנה מרכיבים כגון: חומרי עזר, פחת רכוש קבוע, תחזוקה, שירותי שמירה וביטחון, הסעות, הנהלה והוצאות מכירה.
- ו. שעה ישירה: כל שעת עבודה הנרשמת בפקודת עבודה, בכרטיס הזמנה, או בכל מסמך אחר שבו נרשמות כל העלויות הנזקפות ישירות לפריט או למוצר או להזמנה.
- ז. שעה עקיפה: כל שעת עבודה שאינה מוגדרת כשעה ישירה.
- ח. בד"כ יוגדרו סוגי העבודה כגון אלו שלהלן כעבודה עקיפה: אחזקה, הובלות במפעל, תכנון ופיקוח הייצור, ניהול כללי של המפעל, ניהול כללי של העבודה, מכירות, תכנון ופיקוח תקציבי, בדיקת עלויות, הכנת הצעות מחיר, מערך ביצוע תשלומים, בקרת איכות ויחידת מחשוב.
- ט. תדריך ההתקשרות: קובץ הנחיות כלכליות שמטרתן לסייע למתקשר בבניית המחיר להזמנה או באישור חשבוניות עלות של הספק.
- י. מבחן רלוונטיות: מבחן זה מיועד לאתר עלויות שנכללות בתעריף שעה, אך אין להן קשר לחלוטין לביצוע התקשרות הרכש ע"י המשרד, כגון, עלויות שיווק כללי או עלויות בגין הגשת הצעות לרוכשים אחרים להוציא משהב"ט.

מבחן הרלוונטיות של עלויות ייערך כלהלן:

- (1) בחינת מהות ההוצאה.
- (2) בחינת שייכות ההוצאה לפעילות הנמדדת.

(3) זיהוי קיומו של קשר ישיר בין מועד ההוצאה בפועל לבין מועד ביצוע ההזמנה. לדוגמה: תשלומים בדיעבד.

(4) איתור עלויות אלה ייעשה ע"י בדיקה של כל סוגי העלויות המופיעות ברישומים החשבונאיים ובמאזן הבוחן, במטרה להפחית את אשר איננו רלוונטי מן התעריף עפ"י רשימת העלויות שבחלק ז' לתדריך זה.

(5) בנוסף, יש לבדוק את הרלוונטיות והתקיפות של כל העלויות מבחינת מועד צבירתן. יש לקבל פירוט של הוצאות חד פעמיות, תשלומים על חשבון, מקדמות ותשלומים רטרואקטיביים, ולוודא את מידת הרלוונטיות שלהם.

י'. מבחן סבירות: מבחן זה מיועד לאתר עלויות שנכללות בתעריף שעה, אך הן חורגות מאמות מידה המקובלות ע"י משהב"ט, כגון עלויות שכר חריגות.

מבחן הסבירות יתבצע ב- 3 תחומים:

(1) עלויות: שכר עבודה, פחת ועלויות עקיפות וכן, לפי העניין, העלויות האחרות בגין כל המרכיבים הנכללים בתחשיב התעריף.

(2) הנתונים הכמותיים כגון: מספר שעות עבודה ישירות לעובד ישיר, מספר שעות עבודה עקיפות לעובד ישיר.

(3) תעריף השעה הכולל: יבחן מול תעריפים של מפעלים עם הרכב פעילויות דומה ומול התעריף שחושב על סמך האודיט הקודם.

(4) הבדיקה הפרטנית במסגרת מבחן הסבירות של העלויות תיערך כלהלן:

(א) באמצעות השוואה מתאימה עם עלויות הנהוגות במפעלים דומים בענף, הן בארץ והן (אם ניתן) בחו"ל, בגין תפוקה דומה.

(ב) באמצעות השוואת הנתונים שנאספו מספרי הספק, לנתונים שהצטברו במעלהב"ט מ"אודיטים" קודמים שבוצעו, וכן בהשוואה לנתונים שפורסמו "בסטטיסטיקות" שונות.

(ג) הבדיקה הפרטנית תיערך על כל מרכיב עלות או על מרכיב העלות הכולל לכל סוג עלות.

ת2716 - 11.2.04 - פרק ב' חלק א' - סעיף 5"א

יא. ועדת תעריפים עליונה: הוועדה הממונה במשהב"ט על אישור תעריפים. יו"ר הוועדה הינו היועכ"ל למעלהב"ט, וחברים בה סמנכ"ל ור' מנה"ר, וחשב המשרד ור' אכ"ס (ראה המ"ב 40.45).

חלק ב' - שלבי ביצוע האודיט

6. תהליך ביצוע האודיט כולל מספר שלבים. בחלק זה יפורטו השלבים שלהלן:
- א. קבלת הניירת והתיעוד עליהם יש לבצע את האודיט (פרוט בחלק ג' להלן).
 - ב. קריאת תדריך ההתקשרות הקיים וקריאת התיעוד על האודיט האחרון שבוצע.
 - ג. קבלת הדרכה מעורך האודיט הקודם.
 - ד. הכרת הפעילויות המתבצעות במפעל והעומדות להיות מתומחרות. יש לוודא עם המתקשרים הרלוונטיים במשרד אם קיימות סוגיות בעייתיות בתעריף ובתדריך ההתקשרות הקיים, המחייבות פתרון במהלך ביצוע האודיט הנוכחי.
 - ה. קבלת הבהרות והסברים נדרשים לחומר שהתקבל מהספק (סעיף א' לעיל).
- ו. סיכום עם אנשי הכספים במפעל, על דרך ביצוע האודיט ועל עקרונות ההכרה בעלויות, הגדרת סוגי התעריף/ים, סיווגי עובדים וכו', וכן על אופן פתרון בעיות עקרוניות השנויות במחלוקת.
 - ז. עריכת תוכנית עבודה לביצוע האודיט.
 - ח. ביצוע האודיט בפועל בהתאם להוראה זו ולתדריך זה (פרוט בחלק ד' להלן).
 - ט. ניסוח דו"ח ביניים והצגתו לאחראי על ביצוע האודיט (במידת הצורך).
 - י. סיכום, במשותף עם הספק, על מרכיבי העלות הסופיים וחישוב התעריף הסופי.
 - יא. עריכת תדריך ההתקשרות או עדכון התדריך הקיים לפי הצורך.
 - יב. קבלת הסכמת הספק בכתב לתחשיב תעריפי השעה ולתדריך ההתקשרות שיוגשו לאישור וועדת תעריפים עליונה.
 - יג. קבלת אישור מפא"ת בדבר זכאות המפעל לתוספת 1% לתעריף השעה בגין עתירות מו"פ.
 - יד. עריכת דו"ח מסכם והגשתו לוועדת תעריפים העליונה, בהתאם לנדרש בחלק ו' לתדריך זה.
 - טו. הצגת האודיט לוועדת תעריפים עליונה וקבלת אישורה לתעריפים המומלצים.
 - טז. עדכון התעריף המאושר במחשב והודעה לספק.

הכרת המפעל עליו נערך האודיט

7. הכרת מפעלו של הספק כוללת את:

- א. אנשי הכספים במפעל (אלה שיהיו מעורבים בביצוע האודיט).
- ב. המבנה האירגוני של המפעל (יש לערוך תרשים כזה).

- ג. תאור כללי של פעילויות המפעל.
- ד. נוהלי דיווח ואישור במפעל, ונוהלי רישום בהנה"ח הפיננסית והתמחירית.
- ה. מערכות הדיווח הקיימות במפעל (שעות העבודה, היעדרויות על סוגיהן, סוג העבודה המתבצעת, הרכשת ח"ג וכו').
- ו. נהלי הספק בסיווג עובדי המפעל כישירים או כעקיפים.
- ז. מערכת הבקרה על מערכות הדיווח והנהלים לתיקון דיווחים שגויים.
- ח. דו"חות כספיים מבוקרים לשנת האודיט.
- ט. חברות קשורות למפעל (חברה אם, חברה בת, חברות מסונפות, שותפויות וכו').
- י. השוואת המצב הנוכחי למצב המתואר בדו"חות ובמסמכי אודיט קודמים.
- יא. גיבוש חוות דעת על אמינותם ועל האפשרות להסתמך על הרישומים שבהנהלת החשבונות במפעל.

סיכום על דרך ביצוע האודיט ועקרונות החישוב

8. לעניין הסיכום והדרכים לביצוע:
- א. יש לסכם עם הספק מראש את דרך ביצוע האודיט וכן את עקרונות חישוב התעריף ולהפנותו להוראה ז.
- ב. דרכים לביצוע האודיט:
- האודיט יבוצע באחת, או יותר, מהדרכים הבאות (הכל בהתאם להנחיות הנקובות בחלק ד' להלן):
- (1) בדיקה במחלקה מייצגת אחת או במספר מחלקות מייצגות והשלכת התוצאות על כלל המחלקות במפעל (נהוג במפעלים גדולים בעלי מספר מחלקות).
- (2) בדיקה חשבונאית במרכז הניהולי-תמחירי של הספק.
- (3) בדיקה משולבת במרכז הניהולי-תמחירי ובכל המחלקות התפעוליות (נהוג במפעלים קטנים).
- ת3479 – 16.4.07 - פרק ב' חלק ב' – סעיף ג'8
- ג. ככלל, במקרים בהם ניתן לעשות הבחנה בין חומרים, קב"מ ושעות, יש ליישם את העיקרון לפיו יועמסו התקורות השונות על כלל התשומות (שעות עבודה ישירות, חומרים, קב"מ).

עריכת תכנית עבודה לביצוע האודיט

9. לפני ביצוע האודיט יש לערוך תוכנית עבודה לביצוע האודיט.
- תוכנית העבודה תכלול:

בלמ"ס

- א. מפעלים/מחלקות עליהם עומדים לבצע את האודיט - ראה בחלק ב' לעיל.
- ב. התקופה על בסיס נתוניה נערך האודיט, כולל הנמקות.
- ג. הערכת תשומות העבודה הנדרשות לביצוע האודיט.
- ד. קביעת אבני דרך לביצוע האודיט (לפי הצורך) - השלמת אבן דרך כלשהי יכולה, במהלך הביצוע, לדרוש נקיטת פעולה מסוימת שלא הייתה מתוכננת. במקרה כזה, יהיה צורך לשנות את תוכנית העבודה לגבי המשך הביצוע, לאחר הגשת דו"חות הביניים.
- ה. קביעת לוח זמנים מוסכם עם הספק.

ביצוע האודיט

10. התהליך המלא מפורט להלן בחלק ד' בתדריך זה.

דו"חות ביניים

11. דו"חות הביניים יערכו ע"י מבצעי האודיט עם התקדמות האודיט בהתאם לתכנית העבודה, או בעקבות האירועים הבאים:
- א. ממצאים חריגים שמתעוררים במהלך האודיט.
- ב. לאחר גמר בדיקה של נושאים שלמים.
12. דוחות הביניים יכללו את ההתייחסות לסעיפים הבאים:
- א. היקף ופרטי הבדיקה שבוצעה.
- ב. ההשלמות הנדרשות לגמר האודיט.
- ג. המלצות ומסקנות עורך האודיט.
- ד. עדכונים נדרשים לתוכנית העבודה.
13. לפי הצורך, תתקיימנה התייעצויות עם הגורם שמינה את מבצע האודיט, ו/או עם היועץ הכלכלי למערכת הביטחון, לפני מתן הנחיות לגבי נקיטת הצעדים הדרושים להמשך הביצוע, וכן לפני אישור המלצות דו"ח הביניים.
14. חריגים בחישוב השעות הישירות יוצגו לאישור היועץ ל למע"ב"ט וליועץ"ל באגף הרלבנטי.

החלטות לגבי קביעת מרכיבי העלות וחישוב התעריף הסופי

15. לפני קביעת מרכיבי העלות הסופיים לחישוב התעריף, יש להביא לידיעת הספק את הפרטים הבאים:

א. ממצאי האודיט.

ב. סכומים שיש להפחית מתעריף השעה או להוסיף לו, בהתאם לממצאי האודיט.

16. יש להגיע להסכמה עם הספק לגבי ממצאי האודיט ולציין בדו"ח הסופי את הנקודות שלהלן:

א. ממצאים שנתוניהם מוסכמים, אולם קיימת מחלוקת בעניין אופן השפעתם על התעריף.

ב. ממצאים שאין הסכמה לגבי הנתונים עליהם הם מבוססים.

17. יש לציין את נקודות אי ההסכמה בדו"חות הביניים ובדו"ח הסופי. בנקודות אלה יכריע היועכ"ל למעשהב"ט או ר' האגף הרלוונטי עפ"י העניין.

זכאות המפעל לתוספת 1% בגין עתירות מו"פ

18. יש לפנות, עם תחילת ביצוע האודיט, לר' מפא"ת ע"מ לקבל את אישורו (או אי אישור) בדבר עתירות המו"פ של המפעל עליו מתבצע האודיט.

19. מפעל אשר יוגדר בכתב ע"י ר' מפא"ת כעתיר מו"פ, יזכה לתוספת בשיעור של 1% לתעריף השעה שיסוכם.

דו"ח מסכם

20. בסיום האודיט יוגש דו"ח מסכם לאישור ועדת תעריפים עליונה, אשר יפרט את הסעיפים שלהלן:

א. תאור מהלך האודיט.

ב. הערות על מידת שיתוף הפעולה מצד הספק במהלך האודיט (במקרים חריגים).

ג. ממצאים חריגים, בעיות ייחודיות שנבדקו, אופן הטיפול בהם והשפעתם על התעריף.

ד. מסקנות והמלצות עורך האודיט כולל נימוקים.

ה. התעריף המומלץ ותדריך ההתקשרות.

אישור התעריף

21. התעריף המומלץ יוגש לאישור ועדת תעריפים עליונה באופן, ועל פי הנוסח הקבוע, המפורט בחלק ו' לתדריך זה.

חלק ג' - הנתונים על בסיסם יערך האודיט

22. לוועדת תעריפים עליונה יוגשו תעריפים לאישור, שיתבססו, על נתונים של, לכל היותר, שנתיים אחורה ממועד הגשת התעריף לאישור הוועדה. אישור חריגים מנוהל זה יבחן ע"י היועכ"ל למעלהב"ט והיועכ"ל באגף הרלוונטי, האחראי לביצוע האודיט.

23. להלן פירוט הניירת, הדו"חות, והתיעוד עליהם יש לבצע את האודיט:

- א. מאזן בוחן לשנה אשר על בסיס נתוניה נערך האודיט.
- ב. היקף השעות הישירות במפעל לפי פירוט המחלקות להן יקבעו תעריפים.
- ג. פירוט מחלקות ישירות ועקיפות, ופירוט פעילויות ישירות ועקיפות במפעל.
- ד. רשימה שמית של כוח האדם במפעל בפירוט של עובדים ישירים ועקיפים, ובחלוקה למחלקות על פעילויותיהן הישירות והעקיפות.
ת3479 – 16.4.07 - פרק ב' חלק ג' – סעיף 23ה'
- ה. ממוצע מספר השעות הישירות לעובד ישיר ואופן חישוב הממוצע. (יעשה בנתון זה שימוש רק כאשר ממוצע השעות הישירות לעובד ישיר יהיה נמוך או שווה ל - 160 שעות לחודש).
- ו. דו"חות כספיים מבוקרים ומתואמים לשנת הכספים האחרונה.
 - ז. תחשיבי הספק לתעריפי השעה המבוקשים. תחשיבים אלו יכללו את הפירוטים שלהלן:
 - (1) פירוט הוצאות הכלולות בחישוב לפי הוצאות ישירות והוצאות עקיפות.
 - (2) פירוט השעות הכלולות בחישוב.
 - (3) פירוט והסברים של חישובי ההעמסות שנכללו בתעריפי השעה המבוקשים.
 - (4) פירוט והסברים של שעות שנגרעו/נוספו לחישוב ושאינן שעות עבודה ישירות.
 - (5) פירוט של חיובים ישירים אחרים כמו שעות מכונה/מחשב וכדומה.
 - ח. שכר עבודה של כלל עובדי המפעל בתקופת האודיט.
 - ט. התייעוד המתייחס לרכוש במפעל ולחישוב הפחת (ספר הרכוש של המפעל).
 - י. דו"ח יתרות חופשה מפורט לתחילת השנה של האודיט ולסופה, וכן דו"ח ניצול זכאות במהלך השנה.
- יא. הסכמי עבודה למיניהם לפיהם מועסקים עובדי הספק, במקרים בהם חל שינוי משמעותי בהסכמי העבודה במפעל.

- יב. דו"חות התאמה למס הכנסה, כולל טופס י"א (פחת), מאושרים ע"י רואה החשבון.
- יג. "טופס 126" (דיווח שנתי לשלטונות מס הכנסה בגין שכר), ותיעוד התאמה בין "טופס 126" לספרי הספק.
- יד. התיעוד המתייחס למו"פ עצמי ומוזמן - אם רלוונטי.
- טו. חישוב דמי הטיפול בחומרים (כאשר עלות הטיפול בחומרים תחושב בנפרד מתעריף השעה ולא כחלק ממנו).
- טז. פירוט הוצאות ביטוח ששולמו ו/או שמשלמים באופן שוטף, לפי סוג פוליסות הביטוח.
- יז. פירוט נסיעות לחו"ל - שם ותפקיד הנוסע, מטרת הנסיעה, תקופת היעדרות מן הארץ במסגרת המטרה הנקובה, ועלות הנסיעה.
- יח. רשימת חומרים עקיפים שנכללו בתעריף, על עלותם.
- יט. רשימה מפורטת של הוצאות ישירות שלא נכללות בתעריף. הרשימה תיכלל בתדריך ההתקשרות.
- כ. הוראות מערכת התמחיר, בתוספת "ספר" נהלי הספק בנדון (אם קיים).

חלק ד' - ביצוע האודיטכללי

24. בדיקת העלויות תיעשה אך ורק לגבי שנה חשבונאית שלגביה הוגשו דוחות כספיים מבוקרים.

במסגרת האודיט יבוצעו הבדיקות הבאות:

- א. מידת ההתאמה של דוחות נוכחות העובדים בעבודה, וכן דוחות על סוגי העבודה שבוצעו ע"י עובדים ישירים, למספר השעות המופיע בתחשיבי התעריף ולשכר ששולם לעובד.
- ב. בדיקת סבירות העלויות.
- ג. בחינת רלוונטיות העלויות.
- ד. יש לוודא שהכללים הנדרשים בהוראה זו, מתקיימים ע"י הספק הלכה למעשה.

הגדרת סוג התעריף

25. יש להחליט על איזה סוג או סוגי תעריף שעה יש לבצע את האודיט.

סוגי התעריפים האפשריים הנם:

- א. תעריף מפעלי (תעריף יחיד במפעל) - בדרך כלל יונהג במפעלים קטנים ובינוניים תעריף שעת עבודה מפעלי יחיד.
- ב. תעריף אגפי/מחלקתי/מקצועי - לפי סיווג עובדים ניתן לקבוע מספר תעריפים לספק:
 - (1) במפעלים בהם מערכת התמחיר מאפשרת איתור וזיהוי שעות עבודה ועלויות בפירוט הנדרש עפ"י תדריך זה, יש לקבוע תעריפי שעה שונים בהתאם לאופי ולרמת העבודה ובהתאם למומחיות הנדרשת לביצוע הפעילות.
 - (2) במפעלים העומדים בתנאי שלעיל, יקבעו התעריפים בחתך האגפים/המחלקות/המקצועות השונים - מדענים, מהנדסים, הנדסאים, טכנאים וכיו"ב.

ג. תעריף ענפי

תעריף ענפי יקבע כממוצע התעריפים המפעליים שחושבו בתהליך האודיט.

ד. תעריפון או שעתון

- (1) במפעלים בהם מערכת התמחיר מאפשרת איתור וזיהוי שעות עבודה ועלויות בפרוט הנדרש עפ"י תדריך זה, רשאי עורך האודיט לקבוע תעריפי שעה שונים על

בסיס שעת מתקן הנמצא במפעל, לדוגמה: שעת מכונה/שעת מחשב/שעת מתקן בדיקה.

(2) ניתן, בהתאם לנסיבות, לקבוע גם תעריפון או שעורי העמסה על שעת עבודה בגין פעילות ותהליכים שאינם ניתנים למדידה במונחים של שעת עבודה ישירה.

(3) ניתן, לפי הנסיבות, לקבוע תעריפון או שעתון לפריטים סטנדרטיים המוזמנים לפי פריט או יחידה, ולא לפי שעת עבודה. במקרה זה, אין לבצע אודיט בהתאם לתדריך זה.

ה. תעריפי שעה של מפעלים בקיבוצים - תעריפי שעה למפעלים בקיבוצים יחושבו לפי העקרונות הבאים:

(1) שכר העבודה של חברי הקיבוץ יקבע לפי נתוני עלות העבודה בענף המתאים המתפרסמים במסגרת מדד עלות העבודה (לוח "ג 5) בפרסומי הלמ"ס, או לפי המקובל בענף, או לפי נתוני השכר בפועל (אם קיימים), הנמוך ביניהם.

(2) יש לערוך התאמות (בהתאם לשיעור המשרה וכו') במרכיב שכר העבודה הזקוף לחברים המועסקים באופן חלקי במפעל, ולחברים שעברו את גיל הפרישה.

(3) עלויות אחרות תיקבענה עפ"י מערכת התמחיר במפעל או עפ"י מערכת התמחיר של הקיבוץ.

בדיקת עלויות

26. כללי

א. יקוזזו העלויות שאינן מוכרות כחלק מתעריף השעה עפ"י חלק ז' בתדריך זה.

ב. תיבדק רלוונטיות העלויות המפורטות במאזן הבוחן.

ג. תיבדק סבירות העלויות המפורטות במאזן הבוחן. כן יבחנו סבירות רכיבי התעריף הראשיים (שכר, פחת, עקיפות ואחרות).

27. שכר עבודה ישיר ועקיף

יש לבחון ולפעול כלהלן:

א. האם מערכת השכר תואמת את הנתונים במערכת התמחיר?

ב. האם ישנם רכיבים המכילים תשלומים למנהלים שאינם פעילים, כולל יושב ראש מועצת המנהלים? אם כן, מהם הסכומים?

ג. האם ישנן הוצאות "מגולמות". אם כן, מהו פירוט ההוצאות על סכומיהן? האם הן משולבות במערכת השכר?

- ד. האם מקבלי התשלומים לעיל קיבלו או מקבלים מענק כלשהו שאינו קבוע ואינו מוגדר מראש בהסכמי עבודה או בהסכמים יחודיים עם מקבלי המענק? אם כן – מהו הסכום?
- ה. תיבדק ההתאמה של טופס 126 (דיווח שנתי לשלטונות מס הכנסה בגין שכר) להוצאות השכר שנרשמו במאזן הבוחן, במערכת התמחיר, ובדוחות הכספיים לאותה התקופה.
- ו. במקרה שנקבעים מספר תעריפים לאותו מפעל, יש לבקר באופן פרטני את החלוקה בין שכר עבודה שנכלל בעלות הייצור/המכר לשכר עבודה שנכלל בהוצאות הנהלה וכלליות.
- ז. יש להפחית את העלויות הבאות, שאינן מוכרות במסגרת תעריף השעה:
- 1) תשלומים רטרואקטיביים למועסקים (או לגורמים חיצוניים לזכותם של המועסקים) אשר שולמו בתקופה הנבדקת בגין תקופות קודמות.
 - 2) תשלומים למועסקים בגין תקופות עתידיות.
 - 3) תשלומים למועסקים הנובעים מחלוקת רווחים.
 - 4) תשלומים בגין חיובים הכרוכים בהענקת מניות/אופציות לעובדים ולמנהלים.
 - 5) תשלומים חד-פעמיים לאותה שנה.
 - 6) תשלומים והטבות למיניהן הנובעים מהסכמי פרישה לפיהם הפורש מקבל פיצויים והטבות שלא במסגרת המחויבת על פי החוק.
- ח. במסגרת בדיקה זו, על מבצע האודיט לערוך בדיקה מדגמית של מספרי תלושי משכורת (מונפקים ע"י הספק ללא שם על מנת לא לפגוע בצנעת הפרט). הבדיקה תיערך כדלקמן:
- 1) בחירת מדגם אקראי של עובדים/סוגי עובדים.
 - 2) קבלת תלושי משכורות ללא סימני זיהוי לתקופת חודש/שנה.
 - 3) איתור חריגים וקביעת התאמות הנדרשות בגינם.
 - 4) השלכת ההתאמות הנדרשות על כלל תשלומי שכר העבודה, כתוצאה מאיתור החריגים.
- ט. עלות שכר לעובדים ולמנהלים - על מבצע האודיט לבדוק שעלות זו אינה עולה על התקרות שלהלן:
- 1) בגין עובדים - התקרה היא 125% מעלות העבודה הממוצעת בענף הרלוונטי.
 - 2) בגין סמנכ"ל - התקרה היא 300% מעלות העבודה הממוצעת בענף הרלוונטי.

יש לבחון ולאשר את סבירות מספר הסמנכ"לים במפעל הנבדק.

(3) בגין המנכ"ל ו/או חבר דירקטוריון פעיל ו/או יו"ר דירקטוריון פעיל- התקרה היא 400% מעלות העבודה הממוצעת בענף הרלוונטי.

י. ממוצע עלות העבודה בענף מפורסם ע"י למ"ס ונמצא בירחון לסטטיסטיקה לוח י"ג.

28. עלויות חרושת, הנהלה, וכלליות (עלויות עקיפות)

א. יש לבדוק את התאמת ההוצאות הנכללות בתעריף השעה לסכומיהן במאזן הבוחן ובדו"חות הכספיים.

ב. יש להפחית הוצאות לא מוכרות מתעריף השעה (עפ"י המפורט בחלק ז' להלן).

ג. יש לבדוק את שעורי העמסתן על תעריף השעה.

29. חומרים עקיפים

יש לבדוק ולוודא כלהלן:

א. קיום נוהל עקבי של הפרדה בין חומרים ישירים לבין חומרים עקיפים.

ב. רשימה מלאה של החומרים המוגדרים כעקיפים, במטרה לוודא שלא יוצר כפל תשלום בגינם בתעריף השעה.

ג. לבצע בדיקה מדגמית של מספר פקודות עבודה, כדי לוודא שאין חיוב של חומרים עקיפים לפקודת העבודה.

30. פחת על ציוד ומבנים

א. יש לקבל מהספק ספר רכוש, מחולק לפי כל נכס (כל מכונה, כל מרכיבי הציוד, וכל נכס אשר בגינו מוכר פחת ע"י מס הכנסה), בפירוט כלהלן:

(1) תיאור הנכס.

(2) תאריך הרכישה והתאריך בו נכנס לשימוש במפעל.

(3) תקופת ההרצה.

(4) עלות היסטורית.

(5) רשימת נכסים לא פעילים הנכללים ברכוש הספק.

(6) רשימת נכסים שאינם בבעלות הספק, אך נמצאים בניהולו.

בלמ"ס

- (7) רשימת נכסי מעהב"ט הנמצאים אצל הספק.
- (8) שיעור הפחת השנתי בגין כל פריט ופריט.
- (9) העלות המופחתת המתואמת לשנת הכספים בה נערך האודיט.
- (10) רשימה מפורטת של מענקי השקעה למיניהם שנתקבלו ע"י הספק.
- ב. על מבצע האודיט לבדוק ולוודא כלהלן:
- (1) התאמה בין העלות והפחת ההיסטוריים בספר הרכוש לעלות ולפחת בדו"חות הכספיים ולעלות לפי טופס י"א.
- (2) שלא נכלל פחת בגין נכסים שאינם ברי פחת.
- (3) את שיעורי הפחת בספר הרכוש לעומת שיעורי הפחת המוכרים ע"י מס הכנסה (בבדיקה מדגמית).
- (4) באופן פרטני, שמענקי ההשקעה אומנם הופחתו מעלות הנכס אליו המענק היה מיועד, וכתוצאה מכך, שהופחת שיעור הפחת על הנכס הנוגע.
- (5) את סכום הפחת ביחס לתקופת השימוש.
- (6) את עקרונות חישובי השערוך שבוצעו לגבי הרכוש הקבוע.
- (7) שלא נכלל פחת של נכסים הנכללים בסעיפים 30 א'-5 (6 ו-7) לעיל.
- ג. שיעור הפחת השנתי המוכר יהיה לפי שיעורי הפחת הרגילים המופיעים בתקנות מס הכנסה.
- ד. לא תוכר הפרשה לפחת הנובעת מפחת מואץ או מוגדל או מניכוי התחלתי נוסף, אפילו אם הוכרו ע"י מס הכנסה.
- ה. בגין נכסים שאינם מופיעים בטופס י"א עקב הפחתה לפי שיעורי פחת מוגדלים, יוכר פחת לפי שיעורי הפחת הרגילים בתקנות מס הכנסה עד תום תקופת הפחת עפ"י שיעורים אלה.
- ו. פחת על נכסים שאינם ברי פחת, עפ"י האמור לעיל ועפ"י תקנות מס הכנסה, אינו מוכר.
31. עלויות בגין מחקר ופיתוח (מו"פ)
- א. יש להפריד בין מו"פ מוזמן וממומן ע"י משהב"ט ו/או אחרים, לבין מו"פ עצמי של הספק הממומן ע"י הספק עצמו.

ב. במסגרת חישוב תעריף השעה יובא מ"פ עצמי בחשבון באופן הבא:

(1) כל שעת עבודה ישירה שהושקעה במ"פ תיכלל בשעות העבודה הישירות המהוות בסיס לחשוב תעריף השעה.

(2) עלויות עקיפות המיוחסות למ"פ עצמי תוכרנה במסגרת תעריף השעה.

32. שעות עבודה

א. הואיל ושעות עבודה ישירות מהוות בסיס לחישוב תעריף השעה, יש לנתח את דיווחי שעות העבודה ולבצע בדיקה פרטנית שלהם, על מנת לאמתם הן מבחינת רלוונטיות העבודה (ישירה ועקיפה), והן מבחינת סבירות היקף השעות הישירות שדווחו.

ב. במטרה לוודא את נכונותם של הדיווחים, יש לבצע בדיקה פרטנית של נהלי הדיווח של שעות העבודה ושל הרישום עצמו.

ג. יש לבדוק ולבחון את סבירות מספר השעות המדווחות, בכל סוג פעילות והיעדרות, לפי פירוט שעות העבודה הישירות.

ד. לאחר קביעת בסיס השעות הישירות לחישוב תעריף השעה, תיערך בדיקת הסבירות הבאה:

ת3479 – 16.4.07 - פרק ב' חלק ד' – סעיף 1'ד32

(1) יחושב ממוצע שעות העבודה הישירות לעובד ישיר במשרה מלאה. חישוב שיצביע על ממוצע היקף שעות הנמוך מ- 160 שעות ישירות לחודש, ידרוש בדיקה נוספת (סעיף 2) להלן). במפעל בו קיימת תחלופת עובדים גבוהה, יערך החישוב לפי חלקיות מישרה (למשל, 160/2 שעות לעובד חצי מישרה), אם ניתן.

(2) יחושבו מספר שעות ההיעדרות בתשלום של כל עובד כתוצאה מהסעיפים הבאים:

(א) חופשה - על פי הסכמי העבודה הנוגעים ובתנאי שמספר שעות חופשה אינו חורג מן המקובל עפ"י חוק. אם קיים ניצול יתר או אי ניצול מלא של ימי החופשה, יש לקחת זאת בחשבון במניין השעות הישירות הממוצעות.

(ב) מחלה - בתנאי שקיימים נהלים מתאימים לאישור תקופות ההיעדרות ובתנאי שתקופות ההיעדרות אינן חורגות מן האמור עפ"י חוק.

(ג) מילואים - יש לבדוק את מחזוריות המילואים ואת אורך תקופת הישירות, במידה ונראה למבצע האודיט כי קיימת חריגה מן המקובל.

ת3479 – 16.4.07 - פרק ב' חלק ד' – סעיף 3'ד32

(3) בסיס שעות ישירות המציג מספר ממוצע של שעות ישירות לעובד ישיר הנמוך מ- 160 שעות לחודש, יובא לאישור היועכ"ל למעשהב"ט והיועץ הכלכלי באגף הנוגע.

(4) חלוקת העובדים לישירים ולעקיפים (לצורך בדיקת הסבירות) תיעשה עפ"י חלק ה' לתדריך זה. בהיעדר חלוקה במפעל לעובדים ישירים ולעובדים עקיפים, יתבצע

חישוב של ממוצע השעות הישירות לעובד ישיר, תחת ההנחה כי עובד שלמעלה ממחצית שעות עבודתו הנן שעות ישירות הינו עובד ישיר.

ת3479 – 16.4.07 - פרק ב' חלק ד' – סעיף 5'ד32)

5) יחס השעות העקיפות לשעות הישירות יהיה לא גבוה מ – 40:60. מעבר ליחס כאמור לצורך אישור חריגה יידרש להציג בפני היועמ"ל למעשה"ט את תהליכי העבודה במפעל ואת הסיבות שהביאו לאותו יחס. היחס שנקבע ייגזר מאופי המפעל כגון יצרן לעומת אינטגרטור.

33. דמי טיפול בחומרים

א. ככלל, יש לקבוע שיעור העמסה בגין דמי טיפול בחומרים, בנוסף לתעריף השעה, למעט במקרים בהם אין הצדקה להפרדה זו בגלל זניחות עלויות דמי הטיפול לעומת סך העלויות הכלולות בתעריף ו/או אי קיומה של מערכת תמחיר אמינה אשר מאפשרת לבצע הפרדה זו. לקביעת שיעור העמסה בגין דמי טיפול בחומרים יש לפעול כלהלן:

1) לקבל את תחשיבי הספק של דמי טיפול בחומרים בהפרדה לחו"ל ולארץ.

2) לאתר את כל מרכיבי ההוצאות הנכללים בדמי הטיפול (ראה סעיף ב' להלן).

3) לבדוק שהמרכיבים האלה אינם נכללים בחישוב תעריף השעה.

4) לבדוק את החישובים שהוגשו ע"י הספק.

5) לחשב את דמי הטיפול באחת משתי הדרכים שלהלן:

א) דמי טיפול אחידים לחומרים מיבוא וחומרים מקומיים.

ב) דמי טיפול נפרדים לחומרים מיבוא ולחומרים מקומיים. לפי שיטה זו יש להפריד את העלויות וההוצאות של חומרים מיובאים מחומרים מקומיים.

ב. מרכיב דמי הטיפול עשוי לכלול את מרכיבי ההוצאות הבאים, בחלקם או במלואם:

1) הוצאות היחידה הרוכשת (כולל משרד רכש בחו"ל).

2) בדיקת קבלת החומרים/הרכיבים/המרכיבים הנכנסים למחסן.

3) סבלות, מחסנים, ומחסנאים (כולל שכר ועלויות כלליות).

4) חומרים עקיפים.

34. הוצאות יבוא

א. ככלל, הוצאות יבוא לא נכללות בתעריף השעה אלא במסגרת שיעור העמסה על תעריף השעה.

ב. להלן מרכיבי ההוצאות המוכרות לחישוב שיעור העמסה בגין הוצאות היבוא:

1) הובלה מהמפעל לנמל.

בלמ"ס

- (2) טעינה ופריקה בנמלים.
- (3) הובלה מחו"ל (אווירית/ימית).
- (4) עמילות מכס, דמי נמל וכו'.
- (5) הוצאות שחרור ונמל בארץ.
- (6) הובלה בארץ (אם לא כלולה בהוצאות הכלליות).
- (7) עמלות בנק.
- (8) ביטוח ימי/אווירי.

35. תשואה להון קבוע (תל"ק)

התל"ק הינו חלק ממרכיב הרווח. ראה פרק ד' בהמ"ב 40.065.

חלק ה' - סיווג עובדים

36. סיווג זה הוא דוגמה בסיסית לחלוקה בין עובדים ישירים לעובדים עקיפים. קיימים מפעלים בהם המבנה האירגוני ותהליכי העבודה מגדירים חלוקה שונה, בעיקר במקצועות המסומנים ב-*. על עורך האודיט לבדוק זאת ולפרט את החלוקה בתדריך ההתקשרות.

<u>עובדים ישירים</u>	<u>עובדים עקיפים</u>
עובדי הייצור	מנהל הספק/המפעל ומשרדו
ייצור אמצעי ייצור עצמאיים *	כספים
מנהלי מחלקה *	הנה"ח
ביקורת טיב *	הנדסה כללית *
פיתוח	שיווק כללי
מנהלי עבודה *	מכירות
הנדסת הייצור	כ"א
הנדסת תיכון	משק ושירותים
הנדסת מחשבים	אחזקה ושמירה
הנדסת תשתית	ארגון ושיטות
תאום הנדסי	פיקוח ואבטחת איכות *
גיבוי הנדסי	תפ"י *
סיוע הנדסי לייצור *	מעבדות *
הנדסת איכות	מחסן
הנדסת מוצר	ביקורת קבלה *
שרטטים *	ספריה
תוכניתנים *	מחשוב
מנתחי מערכות *	כתבנות
מתכנתים *	מזכירות
	מזון

חלק ו' - התהליך ואופן הגשת התעריף לאישור וועדת תעריפים עליונהכללי

37. חלק זה דן בשני נושאים עיקריים: (1) התהליך הנדרש להגשת התעריף לאישור וועדת תעריפים עליונה ו- (2) המתכונת הנדרשת להצגה לוועדת תעריפים עליונה.

התהליך הנדרש

38. הכנת טיוטת הדו"ח המסכם ע"י עורך האודיט והעברתו להתייחסות הגורמים הבאים:

א. מרכז ועדת תעריפים עליונה ביחידת היועץ הכלכלי למערכת הביטחון.

ב. מנה"ר/ר' היחידה הכלכלית.

ת2716 – 11.2.04 – פרק ב' חלק ו' – סעיף 38ג-ה'

ג. אכ"ס/ע' בכיר לנושאים כלכליים.

ד. אכ"ס/ר' תחום פיקוח מוסדות וגופים חיצוניים.

ה. מפא"ת/ראש היח' להתקשרויות (כאשר רלוונטי לפעילות מפא"ת).

39. לאחר קבלת ההתייחסויות יש לפעול כלהלן:

א. לתקן את טיוטת הדו"ח המסכם בהתאם להתייחסויות.

ב. לתת את ההבהרות הנדרשות לגורם המתייחס.

40. הגשת טיוטה מתוקנת של הדו"ח המסכם לדיון מכין אצל סגן היועכ"ל למעהב"ט לקראת דיון בוועדת תעריפים עליונה.

41. תיקון טיוטת הדו"ח המסכם בהתאם לסיכום הדיון המכין.

42. הגשת הדו"ח המסכם לוועדת תעריפים עליונה.

המתכונת הנדרשת להצגה ע"י מבצע האודיט לוועדת תעריפים עליונה

43. להלן המתכונת הנדרשת להצגה לוועדת תעריפים עליונה:

א. סקירה על הספק

פרק זה יסקור את הספק ובו יתוארו:

ת3479 – 16.4.07 - פרק ב' חלק ו' – סעיף 43א'1)

(1) קווי המוצרים, אופי המוצרים והתפתחות הספק בשנים האחרונות. תאור תחום הפעילות של המפעל, תאור מבנה הבעלות, שנת בסיס האודיט לפיו חושב התעריף, שנת ביצוע אודיט קודם.

ת3479 – 16.4.07 - פרק ב' חלק ו' – סעיף 43א'2)

(2) ניתוח כלכלי/חשבונאי של מצב הספק, על בסיס דו"חות כספיים מבוקרים, דו"חות ביצוע תקציביים וכל דו"ח אחר ממנו ניתן להפיק נתונים לגבי העבר (יערך ע"י יחידת מבקר אכ"ס על בסיס דו"חות החברה שיוגשו ע"י עורך האודיט, או ע"י כל גורם אחר עליו יטיל היועכ"ל את המשימה).

ניתוח זה יכלול את:

- מכירות, מכירות מקומיות, מכירות ליצוא, מכירות למשהב"ט, רווח גולמי, רווח תפעולי, רווח נקי, % מ"פ עצמי מתוך המכירות, עלויות עקיפות וחלקן בתעריף, מספר עובדים, שעות עבודה ישירות, שעות עבודה עקיפות, ממוצע שעות עבודה חודשיות לעובד ישיר.
- מבנה ההון ומקורות מימון עיקריים.
- איתנות פיננסית.
- התנהגות מחזור המכירות והרווח הגולמי על פני שלוש שנים לפחות.
- התנהגות הוצאות מכירה, הנהלה וכלליות מול מחזור המכירות.
- יחס עובדים ישירים ועקיפים.
- מחזוריות מלאי.

ב. תחשיב התעריף

(1) יוצגו סוגי התעריפים הנהוגים במפעל (מפעלי, בחתך מקצועות וכו'), וכן פעילויות בגינן נקבעו תעריפונים, תוך מתן הסבר לבחירת סיווג התעריפים במפעל.

ת3479 – 16.4.07 - פרק ב' חלק ו' – סעיף 43ב'2-10)

(2) פירוט מרכיבי התעריף בהשוואה לתעריף קודם: שכ"ע ישיר, שכ"ע עקיף, עלויות עקיפות, פחת.

(3) יוצגו בתמצית החישובים ששימשו לקביעת התעריפים, התעריפונים, דמי טיפול בחומרים, תוך פירוט ההוצאות כמפורט בסעיף ג' להלן והבסיס לקביעת שעות העבודה הישירות.

(4) תינתן התייחסות לשינויים שחלו בהגדרות מרכיבי התעריף במהלך השנים (מתן דגש להגדרת חומרים ישירים ועקיפים, עובדים ישירים ועקיפים, שינויים מבניים).

(5) תוגש רשימת הנושאים שנכללו בתעריף בשונה מעמדת המפעל המבוקר, תוך הצגת עמדת המפעל ומשמעותה והנמקת החלטת מבצע האודיט.

(6) יצוינו אירועים חריגים בשנת האודיט או לאחריה, להם השפעה על התעריף ומשמעויותיהם.

(7) תינתן התייחסות להשפעת ההצמדה על-פי הוראות ההרכשה, בהשוואה להתנהגות העלויות בפועל. התעריף יוגש במחירי הרבעון הרלוונטי לאישור התעריפים.

(8) במידה שחל שינוי בקונספט בניית התעריף (לדוגמא: תעריפים לפי מיקום גאוגרפי, לעומת תעריפי מהנדס, טכנאי, אחר, באודיט קודם)

(א) יש להציג את השוואת התעריף, בהתחשב באוכלוסיות המרכיבות אותו (אם בנתניה משמשים בעיקר מהנדסים, תעריף נתניה יוצג בהשוואה לתעריף מהנדס ישן).

(ב) כמו כן, יש להציג את התפלגות האוכלוסייה והשעות של כל סקטור במפעל, בהשוואה לנתוני האודיט הקודם.

(ג) יש לבדוק אם השינוי שבוצע תרם להפחתת/העלאת התעריף המשוקלל לפי התפלגות שעות העבודה ובהתייחס להזמנות משהב"ט.

ת3479 – 16.4.07 - פרק ב' חלק ו' – סעיף 2'ב'43(10)

9) כל מרכיב שיתרום באופן משמעותי להעלאת התעריף, או שיהיה חריג ומן הראוי יהיה לדון באישורו, תצוין מידת ההשפעה שלו על התעריף.

10) נתונים נוספים, לפי בקשה.

ג. שיערוך תעריפים לאחר אודיט

1) תעריפי השעה שנקבעו באודיט הם ברמת מחירי שנת בסיס נתוני האודיט.

2) על מנת לקדם את התעריפים באופן חד פעמי למועד החלתם, יש לפעול על פי הנוסחה הבאה:

ת2505 – 14.10.02 – פרק ב' חלק ו' – סעיף 2'ג'43(א), 3'ג'43

א) לגבי מדדי עלות עבודה:

מדד הבסיס הוא ממוצע מדדי המגמה העדכניים (האחרונים שפורסמו ע"י הלמ"ס נכון למועד השערוך) של שנת בסיס האודיט כפי שהתפרסמו ע"י הלמ"ס. תשומת לב שהמקור לערכי המדד צריך להיות נתוני הלמ"ס העדכניים כאמור ולא חוברת המדדים של היועכ"ל. נתונים אלה נמצאים גם אצל האחראי על עדכון המדדים ביחידת היועכ"ל למעשהב"ט. המדד הקובע הוא תחזית המדד הרבעוני של התעריפים לרבעון אליו משערכים.

ב) לגבי מדדי המחירים לצרכן ושער הדולר:

מדד הבסיס הוא ממוצע המדדים הסופיים של שנת האודיט. המדד הקובע הוא תחזית המדד הרבעוני של התעריפים לרבעון אליו משערכים.

בשערוך באמצעות מדד המחירים לצרכן (בבסיס קוד מדד 100) יש לכפול את המדד הקובע (מדד 999) ב- 1.164798 [ההכפלה נובעת מהעובדה שהמדד הרבעוני (מדד 999) הינו מנוכה מע"מ. מאחר שאין מע"מ על ירקות ופירות הערך נמוך מ- 1.17. מקדם ההכפלה שלעיל מבוסס על משקל הירקות והפירות בסל מדד המחירים לצרכן נכון לשנת 2002, כ- 3.06%].

הערה- בכל שערוך המבוצע באמצעות מדד כלשהו נדרש לבדוק האם מועד הבסיס והמועד הקובע הינם על בסיס אחד, וכאשר התשובה שלילית נדרש להכפיל את המועד הקובע במקדם קשר.

(החל מאפריל 2002 יש צורך לכפול את ערך מדד 999 במקדם קשר 1.682184).

3) להלן דוגמא להמחשה:

- נתוני האודיט מבוססים על נתוני 1998
- אנו נמצאים ברבעון 10-12/2000

המדד	מדד בסיס (ממוצע 98)	המדד הרבעוני	הנוסחה	המקדם
100	158.1	146.2 (קוד מדד 999)	$146.2 * 1.164798 / 158.1$	1.0771
152	162.8 (נכון ל- 1/01/02)	178.9	$178.9 / 162.1$	1.1036

4) השערוך האמור לעיל הוא חד פעמי.

ערך התעריף המשוערך יוזן למערכת התעריפים ויתעדכן ע"פ המדדים הרבעוניים הקיימים במערכת.

ד. ניתוחים השוואתיים

(1) תיערך השוואה בין התעריף הנדרש ע"י המפעל לבין התעריף המעודכן על בסיס האודיט, והשוואה בין התעריף הקיים לבין התעריף המעודכן, תוך פירוט מרכיבי ההוצאה הבאים ומתן דגשים והסברים לשינויים העיקריים:

שכ"ע ברוטו - ישירים.

נלוות והטבות לשכר - ישירים.

שכ"ע ונלוות לעובדים - עקיפים.

פחת.

הוצאות חרושת.

הוצאות הנהלה וכלליות.

סה"כ הוצאות תעריף.

בלמ"ס

ת3479 – 16.4.07 - פרק ב' חלק ו' – סעיף 2'ד43)

(2 במקרה שיידרש אישור לחישוב על בסיס של פחות מ- 160 שעות ישירות לעובד ישיר לחודש, יוצג הממוצע החודשי של ש"ע לעובד בפועל, בצירוף הסבר, וינתן פירוט לפי המבנה הבא:

365	פוטנציאל ימים בשנה - בניכוי:
104	ימי שישי-שבת
—	חופשה -
—	מחלה -
—	מילואים -
—	חגים -
—	היעדרות אחרת בתשלום -
—	שעות עקיפות לעובדים ישירים -
—	תוספת שעות נוספות -
160	סה"כ -

ה. משמעות תקציבית

תפורט המשמעות התקציבית של השינוי בתעריפים.

ו. המלצות

(1 מועד מומלץ לקיום האודיט הבא תוך מתן הסבר כאשר יש לסטות מהמקובל.

(2 מרכיבי הוצאה במסגרת התעריף אותם מומלץ לבחון עוד לפני קיום האודיט הבא.

חלק ז' - רשימת הוצאות נלוות לשכר, עלויות חרושת, הנהלה, וכלליות - לפי א'-ב'

44. כל ההוצאות והעלויות הנקובות ברשימה להלן מוכרות לצורך חישוב תעריף השעה בכפוף למצויין בכל הערה.

א. להלן הרשימה - בסדר א"ב:

- (1) אחזקה ותיקונים של נכסי הספק.
 - (א) על מבצע האודיט לבדוק את סבירות ההוצאות והעלויות.
 - (ב) אם מדובר על רטרופיט של ציוד על סוגיו, או על שיפוץ מבנים, יש לטפל בהוצאות אלה כפי שמקובל ע"י מס הכנסה (ז"א - חלוקתן על פני התקופות החשבונאיות המתאימות).
 - (ג) כשנתבעת הכרה בגין הוצאות/עלויות אחזקה וכו', של משרדים שאינם נמצאים בתחום המפעל בו מתבצעת התקשרות הרכש ע"י הספק, תוכרנה הוצאות/עלויות אלה בתנאי שאין כפילות בפונקציות בשני המשרדים.
- (2) אחזקת מחשב.
- (3) אחזקת מסעדה.
- (4) אחזקת רכב (נלווה לשכר) - ראה "גילום שכר".
 - (א) רכב שבבעלות העובד.
 - (ב) רכב שנרכש ע"י העובד בשיטת ליסינג, בכפוף לקריטריונים שפורטו ע"י רשות החברות הממשלתיות, כלהלן:
 1. קיים חוזה רכישה בין עובד החברה לבין חברת הליסינג, כשהרכב רשום על שם חברת הליסינג לצורך בטחונות בלבד.
 2. פוליסות ביטוח הרכב, הן פוליסת החובה והן פוליסת המקיף, יירשמו על שם עובד החברה.
 3. החברה ערכה בדיקה אחת לשנה, במועד חידוש ביטוח הרכב, שהחוזה עדיין בתוקף.
 4. בתום החוזה ולא יותר משלוש שנים, חייב הרכב לעבור לבעלותו המלאה של העובד או להימכר.
- (5) אחזקת רכב בבעלות הספק.
- (6) אירוח - מוכר בהתאם לתקנות מס הכנסה. לא מוכרות הוצאות אירוח במסעדה/בחו"ל.
- (7) ארוחות לעובדים.
- (8) אריזה - לרוב מוכרת כהוצאה ישירה, אלא אם מאותר כי ההוצאה בגינה אינה ניתנת לשיוך ישיר.

- 9) אש"ל (נלווה לשכר) -
- (א) שיעורן וסכומן של הוצאות אש"ל לא תחרוגנה מהסכומים שיפורסמו ע"י נציבות מס הכנסה.
- (ב) יש לבדוק את הכללים הנהוגים אצל הספק, ולהשוותם לתשלומים בפועל, וכן, יש לבדוק התאמתם לסכומים כפי שפורסמו בתקש"ר עבור התקופה הנוגעת.
- 10) אש"ל בחו"ל (נלווה לשכר) - ראה נסיעות לחו"ל.
- 11) ביגוד (נלווה לשכר) - כחלק מעלויות השכר.
- 12) בונוסים (נלווה לשכר) - ראה "שכר עידוד/תגמול".
- 13) ביטוח:
- (א) ביטוח אישי.
- (ב) ביטוח בגין אובדן רווחים - לא מוכר.
- (ג) ביטוח ספציפי לפרוייקט - לא מוכר.
- (ד) ביטוח חבות מוצרים אחרים - לא מוכר.
- (ה) ביטוח רכוש רגיל - מוכר.
- (ו) ביטוח חבות מוצרים עבור מעהב"ט - מוכר.
- 14) ביטוח אווירי של חומרים ומרכיבים מחו"ל.
- 15) ביטוח ימי של חומרים ומרכיבים מחו"ל.
- 16) ביטוח לאומי (נלווה לשכר) - כחלק מעלויות השכר.
- 17) ביטוח מנהלים (נלווה לשכר) - ראה "קופות גמל" - כחלק מעלויות השכר.
- 18) ביגוד - כחלק מעלויות השכר.
- 19) גז - יש לפעול בהתאם להנחיות הנקובות בסעיף "חשמל".
- 20) גילום שכר (נלווה לשכר) - כחלק מעלויות השכר.
- 21) גמול השכלה (נלווה לשכר) - כחלק מעלויות השכר.
- 22) דואר.
- 23) דיור (נלווה לשכר) - כחלק מעלויות השכר.
- 24) דירקטורים - ראה "תשלומים לדירקטורים".
- 25) דלק - יש לפעול בהתאם להנחיות הנקובות בסעיף "חשמל".

בלמ"ס

- (26) דמי טיפול בחומרים.
- (27) דמי נמל, עמילות מכס וכו'.
- (28) הבראה (נלווה לשכר) - כחלק מעלויות השכר.
- (29) הובלה:
- (א) של חומרים וכו' - מוכר.
- (ב) של מוצרים מוגמרים - מוכרת או כחלק מהתעריף, או כחיוב ישיר.
- (30) הוצאות היחידה הרוכשת הן בארץ והן בחו"ל.
- (31) הוצאות ועד עובדים - תוכר השתתפות הספק בהוצאות ועד העובדים.
- (32) הוצאות יבוא - מוכר.
- (33) הוצאות מימון - לא מוכרות.
- (34) הוצאות נמל בארץ.
- (35) הוצאות עודפות - הוצאות שאינן מוכרות לצורך מס - אינן מוכרות.
- (36) הוצאות שחרור חומרים וכו' בארץ.
- (37) הטבות סוציאליות לשכר - כחלק מעלויות השכר (ראה סעיפי ההוצאה בהם מופיע בסוגריים "נלווה לשכר").
- (38) הכנת ההצעה - עלות מוכרת לאחר קביעה אם כעלות עקיפה בתעריף, או אם כחיוב ישיר להזמנה.
- (39) הסעות עובדים.
- (40) הענקת מניות ו/או חלוקת רווחים לעובדים ולמנהלים - לא מוכרת.
- (41) הפסדים מעסקות אחרות - לא מוכרים.
- (42) הפרשות - ראה תחת סוג ההפרשה.
- (43) הקמת החברה, על סוגי ההוצאות והעלויות - אינן מוכרות.
- (44) השתלמויות (נלווה לשכר) - כחלק מעלויות השכר.
- (45) חברת כוח אדם:
- (א) עובדי חברות כ"א המועסקים דרך קבע במפעל יכללו בתעריף השעה (הן מבחינת שעת העבודה והן מבחינת עלות העבודה).
- (ב) יש לוודא את סבירות הכמויות והמחירים.
- (46) חב' קשורות - ראה "תשלומים לחב' קשורות".

- (47) חובות אבודים - לא מוכרים.
- (48) חומרי עזר כמו שמנים, חומרים קשיחים, ברגים, צבע וכו'.
- (א) בעת מ"מ, וכן בעדכון התעריף, יש להגדיר מראש ולרשום זאת בתדריך ההתקשרות.
- (ב) בעת עריכת הבדיקה, יש לבדוק סבירות הכמויות והמחירים.
- (49) חופשה (נלווה לשכר) - דרך שעות העבודה.
- (50) חכירה - דמי חכירה למנהל מקרקעי ישראל.
- (51) חלוקת רווחים - לא מוכר.
- (52) חשמל.
- (א) יש לבדוק שכל מרכיבי החשבון של חב' החשמל מתייחסים לתקופה הנבדקת. חיובים בגין תקופות קודמות וקנסות/ריבית אינם מוכרים.
- (ב) יש לבדוק שכל החיובים הנם עבור צריכת חשמל במבנים, בציוד, ובשטחים שבשימוש. לצורך זה יש לבדוק את ספר הרכוש. צריכת חשמל ברכוש שאינו בשימוש אינה מוכרת.
- (ג) בדיקת חשבונות חב' החשמל יכולה להיות מדגמית.
- (53) טלפון - מוכר, אלא אם קשור לשיווק/מכירות שלא למעשה"ט. היות שסעיף זה אינו צריך להיות משמעותי, ובתנאי שהוצאות אלה הן סבירות, על מבצע האודיט לשקול ולהעריך את הסכום שיש להפחית בגין שיווק/מכירות שלא למעשה"ט, בהתאם לנסיבות הייחודיות אצל כל ספק.
- (54) טלקס - ראה טלפון.
- (55) טעינה ופריקה בנמלים.
- (56) טרום חוזיות - ראה עלויות טרום חוזיות.
- (57) ימי טיסה.
- (58) ימי "כיף" לעובדים (נלווה לשכר) - כחלק מעלויות השכר.
- (59) ימי עיון (נלווה לשכר) - החזר במסגרת השכר בגינם.
- (60) יעוץ מקצועי - משפטי, הנדסי, כלכלי, חשבונאי:
- (א) תשלומים עבור שירות זה מוכרים בתנאי שאין מועסקים בעלי מקצוע מתאים כנ"ל אצל הספק. יש לבדוק סבירות הסכום לפי תעריף יועצים.
- (ב) הוצאות עבור יעוץ שלו השפעה לטווח ארוך, תוכרנה על בסיס הפחתה שנתית.
- (ג) לא תוכרנה הוצאות עבור הקמת חברה, הליכים משפטיים, או יעוץ לפרוייקט ספציפי.

- (61) כיבוד לאורחים ולעובדים - הוצאות/עלויות בגינו מוכרות בהתאם לנקוב בתקנות מס הכנסה - ראה אירוח.
- (62) כלי עזר (מקדחים, פליירים, פטישים וכו').
- (63) כלים וציוד - לוודא שלא נרשם בספר הרכוש.
- (64) מבקר חשבונות - ראה יעוץ מקצועי.
- (65) מודעות - מוכרות רק מודעות הקשורות בגיוס עובדים ומודעות אבל.
- (66) מוניטין ופוטנטיים - תשלומים בגינם לא מוכרים.
- ת2716 – 11.2.04 - פרק ב' חלק ז' – סעיף 44א'67)
- (67) מו"פ - עלויות עקיפות בגין מו"פ עצמי מוכרות.
- (68) מים - יש לפעול בהתאם להנחיות הנקובות בסעיף "חשמל".
- (69) מימון - ראה "הוצאות מימון".
- (70) מסים ואגרות - מוכרים אם חלים על נכסי הספק. מסים על רווחים או מלוות החלים על רווחים אינם מוכרים.
- (71) מסים עירוניים - תשלומים בגין תקופות קודמות וכן קנסות וריבית אינם מוכרים.
- (72) מכירות - לא מוכרות אם קשורות לשוק האזרחי וליצוא - ראה "שיווק".
- (73) מלאי מת - לא מוכר.
- (74) מס הכנסה - לא מוכר.
- (75) מע"מ - לא מוכר.
- (76) מענקים בגין השקעות - ינוכו מסעיף הפחת.
- (77) משכורת - ראה גם "שכר עבודה".
- (78) מתנות לעובדים (נלווה לשכר) - מוכרות עפ"י המקובל בענף ובהסכמים קיבוציים.
- (79) מתנות ללקוחות - לא מוכרות.
- (80) נל"ן - ראה טלפון.
- (81) נסיעות בארץ (נלווה לשכר) - הוצאה מוכרת.
- (82) נסיעות לחו"ל.
- (א) תעריפי אש"ל עפ"י הסכומים המוכרים ע"י מס הכנסה.
- (ב) הוצאות נסיעה בחו"ל יוכרו בתנאי שהעלות סבירה ולפי קבלות.
- (ג) יש לוודא שהנסיעה אינה קשורה לפרוייקט ספציפי, לשיווק, לייצוא וכד'

- (83) ניקיון.
- (84) סבלות.
- (85) ספרות מקצועית - מוכרת אם היא תואמת את עיסוקי העובדים.
- (86) עלויות טרום חוזיות - לא מוכרות.
- (87) עלויות יבוא.
- (88) עמילות מכס, דמי נמל וכו'.
- (89) עמלה - לא מוכרת אם קשורה לשוק האזרחי ולייצוא.
- (90) עמלת בנק - לא מוכרת.
- (91) פקס - ראה טלפון.
- (92) פחת.
- (93) פיצויים כתוצאה ממחדל, רשלנות, פיגורים או מעשה לא חוקי אינם מוכרים.
- (94) פיצויים.
- (95) פרסום - בגין קליטת עובדים ושילוט פנימי במפעל.
- (96) פנסיה (נלווה לשכר) - ראה "קופות גמל".
- (97) פרמיות (נלווה לשכר) - ראה "שכר עידוד/תגמול".
- (98) קופת גמל, ביטוח מנהלים והפרשה שוטפת לפנסיה (נלווה) - כחלק מעלויות השכר.
- (99) קטלוג טכני המתייחס למוצר נושא התקשרות הרכש, יוכר רק כחיוב ישיר.
- (100) קידום מכירות - לא מוכר אם קשור לשוק האזרחי ולייצוא. אם העלויות נובעות מקשרי הספק עם משהב"ט, וניתנות לזיהוי, הן תוכרנה.
- (101) קליטת עובדים.
- (102) קנסות - בגלל כל סיבה שהיא - לא מוכרים.
- (103) קרן השתלמות (נלווה לשכר) - כחלק מעלויות השכר.
- (104) קרן פנסיה - ראה "קופות גמל".
- (105) ר"ח - ראה יעוץ מקצועי.
- (106) ריבית - הן על פיגורים והן בגלל כל סיבה אחרת לא מוכרת. הוצאות שכר אנשי שיווק אסטרטגי לא יוכרו במסגרת התעריף. שכר אנשי המכירות יוכר במלואו ויועמס על כלל התשומות.
- (107) שי לחגים (נלווה לשכר) - ראה "גילום שכר".

ת3479 – 16.4.07 - פרק ב' חלק ז' – סעיף 44א'106)

- (108) שיווק - הוצאות שיווק המוכרות בתעריף הן שכר אנשי שיווק של החברה העובדים ישירות מול משהב"ט. הוצאות אלו יועמסו על השעות עבור משהב"ט. במידה ולא ניתן לזהות באופן ספציפי הוצאות אלו עבור משהב"ט יוכר כל שכר אנשי השיווק של החברה. עלות זו תועמס על כל השעות.
- (109) שילוט - ראה פרסום.
- (110) שכירות:
 (א) מבנים.
 (ב) מכונות (שכר מכר) - לא מוכרת. הוצאות אלו תוכרנה על בסיס פחת.
 (ג) שכירת רכב.
- (111) שכר עידוד - כחלק מעלויות השכר.
- (112) שמירה.
- (113) שעות נוספות.
- (114) תוספות סוציאליות - ראה "הטבות סוציאליות".
- (115) תחזוקה - ראה "אחזקה ותיקונים של נכסי הספק".
- (116) תגמול (נלווה לשכר) - ראה "שכר עידוד".
- (117) תיקונים - ראה "אחזקה ותיקונים של נכסי הספק".
- (118) תמלוגים - לא מוכרים.
- (119) תרומות - לא מוכרות.
- (120) תשלומים והפרשות בדיעבד/על חשבון - לא מוכר.
- (121) תשלומים לבעלי מניות - לא מוכרים
- (122) תשלומים לדירקטורים - יוכר תשלום בגין השתתפות בישיבת דירקטוריון במסגרת המגבלות הבאות:
 (א) חברות ממשלתיות - עפ"י תקנות רשות החברות הממשלתיות.
 (ב) חברות אחרות - עפ"י תקנות הרשות לניירות ערך.
 (ג) תשלום ליו"ר דירקטוריון פעיל - יוכר עד לגג של 400% מהשכר הממוצע בענף הרלוונטי.
- (123) תשלומים לחברות קשורות - בהתאם לאמור בהמ"ב זו, פרק א', חלק ג' סעיף 25, יג' 16.

פרק ג' - עריכת אומדן עלות תובלה ושינוע חו"לכללי

1. משהב"ט אחראי על ביצוע הובלה ושינוע של טובין הנרכשים על ידו, משערי המפעל בחו"ל ועד שערי הבסיס של הגופים הדורשים.
2. עלויות תובלה ושינוע (למעט מכס ומס קניה) של זרועות וחילות צה"ל מתוקצבים ומחויבים בתקציב המרכזי של משרד הביטחון.
3. עלויות מכס ומס קניה מתוקצבים בתוך תקציבי הזרועות.

מטרה

4. לקבוע שיעורי העמסה ממוצעים על מחירי EX WORKS (ראה הגדרות) של פרויקטים וטובין המיובאים מחו"ל עבור צה"ל.
5. שיעורי העמסה ישמשו לצורך אומדני מחיר של פרויקטים, LCC, ומחירי התייחסות להשוואה בין פרויקטים בארץ לרכש בחו"ל.

אחריות

6. האחריות לטיפול בנוהל שבפרק זה, לעדכון הפרמטרים שבו ולבקרה על יישומו, מוטלת על היועץ הכלכלי למערכת הביטחון ועל מנה"ר – סגן ר' מנה"ר לשינוע ותובלת חו"ל, כל אחד בתחום אחריותו.

תחולה

7. הוראה זו חלה על גופים ויחידות בזרועות צה"ל ובאגפי משרד הביטחון, אשר מבצעים אומדני מחיר, LCC, ומחירי התייחסות להשוואה בין הצעות מתחרות לפרוייקטים בארץ ובחו"ל.

הגדרות

8. שיעורי העמסה בגין עלות תובלה ושינוע (למעט מכס ומס קניה): סה"כ ההוצאה התקציבית לביצוע הובלה ושינוע של טובין משערי המפעל ועד לשערי הבסיס בצה"ל, מחולק בערך היבוא הביטחוני באותה השנה.
9. EX WORKS: ערך הטובין או הפרוייקט בשערי המפעל של הספק (ערך ההזמנה אצל הספק).

ההוראה

10. שיעור העמסה ממוצע עבור יבוא ושינוע (על מחיר EX WORKS) של טובין ומוצרים שיש בהם מרכיב פיתוח, ספרות והדרכה, המיובאים מחו"ל עבור חילות צה"ל, יהיה בשיעור של 3%.
11. שיעור העמסה ממוצע עבור יבוא ושינוע של טובין (נטו), חומרי גלם וחלקי חילוף, אשר אינם כוללים מרכיב פיתוח, ספרות והדרכה, יהיה בשיעור של 7%.
12. שיעור העמסה ממוצע – משקף את העלות בראיית כלל הוצאות מערכת הביטחון ויש להשתמש בו בתחשיבים ובמודלים כלכליים במקרים בהם לא ניתן לערוך תחשיב ספציפי עבור: אומדני מחיר, LCC, מחירי התייחסות והשוואה בין פרויקטים בארץ ובחו"ל.

13. לעלות המוצרים בחו"ל יש להוסיף את שיעור ההעמסה ע"מ לקבל את מחיר המוצר בארץ.
14. בכל מקרה ספציפי של הובלת ציוד יקר מעל 0.5 מיליון \$, או ציוד מיוחד בעל נפח או משקל אשר דורש טיפול ייחודי או הובלה מיוחדת, יש לפנות ליח' סגן ר' מנה"ר לשינוע ותובלת חו"ל לקבלת תחשיב מיוחד.
15. כאשר נערך תחשיב מיוחד של עלויות השינוע לגבי הובלה עבור ציוד ייחודי, יש להוסיף אחוז אחד מערך הטובין בגין תקורות קבועות ודמי טיפול.

העותק המקורי החתום שמור אצל הממונה על נהלי משהב"ט באמ"ש.

תוכן העניינים

ת2639 – 23.7.03 – תוכן העניינים

מס'

עמוד

1 כללי
2 פרק א' - עקרונות העלות
2 כללי
2 חלק א' - מערכת התמחיר - דרישות משהב"ט
6 חלק ב' - עלויות מוכרות בהזמנות
11 חלק ג' - בחינה והכרה של עלויות לתעריף שעת עבודה
19 חלק ד' - תעריפי שעת עבודה
19 מיון וסיווג
21 דוחות לבדיקה
25 פרק ב' - תדריך לביצוע אודיט
25 כללי
26 חלק א' - הגדרות
29 סיכום על דרך ביצוע האודיט ועקרונות החישוב
29 עריכת תכנית עבודה לביצוע האודיט
30 ביצוע האודיט
30 דו"חות ביניים
30 החלטות לגבי קביעת מרכיבי העלות וחישוב התעריף הסופי
31 זכאות המפעל לתוספת 1% בגין עתירות מ"פ
31 דו"ח מסכם
31 אישור התעריף
32 חלק ג' - הנתונים על בסיסם יערך האודיט
34 חלק ד' - ביצוע האודיט
34 כללי
34 הגדרת סוג התעריף
35 בדיקת עלויות
42 חלק ה' - סיווג עובדים
43 חלק ו' - התהליך ואופן הגשת התעריף לאישור וועדת תעריפים עליונה
43 כללי
43 התהליך הנדרש
43 המתכונת הנדרשת להצגה ע"י מבצע האודיט לוועדת תעריפים עליונה
48 חלק ז' - רשימת הוצאות נלוות לשכר, עלויות חרושת, הנהלה, וכלליות - לפי א'-ב'
55 פרק ג' - עריכת אומדן עלות תובלה ושינוע חו"ל
55 כללי
55 מטרה
55 אחריות
55 תחולה
55 הגדרות
55 ההוראה